Jaargang 109. Vrijdag, 26 April 1850. No. 34.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD voor de Stad en Provincie Groningen.

TE ZEGELEN

Bij deze Courant wordt *gratis* aan de geabonneerden verzonden het *Verslag van de Vereeniging Nut en Genoegen te Groningen, omtrent hare Bijeenkomsten op Zondag-avond gedurende de Wintermaanden* 1849—1850.

De STAATSRAAD, GOUVERNEUR van de *Provincie Groningen*, brengt voorloopig, naar aanleiding eener ontvangene missive van Z. Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken van den 16den dezer, no. 19 (2de afd. Binnenlandsch Bestuur), ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat het Z. M. den Koning, bij besluit van den 10den dezer, no. 62, behaagd heeft, Z. Exc. den Minister van Oorlog te magtigen, om in den loop dezes jaars, door tusschenkomst eener Commissie, bestaande uit Officieren in verschillende provinciën van het Rijk, een aantal RIJPAARDEN en TREKPAARDEN, ten behoeve van het wapen der Kavallerie en der Artillerie bij vrijwilligen afstand der eigenaren regtstreeks en tegen kontante betaling te doen aankoopen; zullende de juiste tijdstippen, waarop genoemde Commissie deze provincie zal bezoeken, ten einde op verschillende punten of wel bij de eigenaren in de stallen de Paarden te koopen, welke aldaar voorhanden voor de Kavallerie-dienst geschikt en te koop zullen zijn, nader worden bekend gemaakt.

Aldus gedaan in het Provinciehuis, op Maandag den 22 April 1850. *De Staatsraad, Gouverneur voornd.:* RENGERS.

AANGIFTE VOOR DE KERMIS.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen* verwittigen degenen, die op de aanstaande **MEIKERMIS** eene PLAATS verlangen voor een HOUTEN of LINNEN KRAAM, eene OVERDEKTE of ONOVERDEKTE TAFEL of een' STAL, of op den OPEN GROND, dat zij zich moeten aangeven bij den MARKTMEESTER, die daartoe zitting zal houden ter dezer STADS SECRETARIJ, op Vrijdag den 3den Mei 1850, des voormiddags van negen tot twaalf uren en des namiddags van drie tot vijf uren; bij welke Aangifte het STEDE- en WAAKGELD terstond zal moeten worden voldaan; — voorts, dat, in gevolge art. 3 van het Reglement op het houden der Kermissen te *Groningen*, gepubliceerd den 9den Januarij 1840, tot de Loting *niet* zullen worden toegelaten:

1) Degenen, die verzuimd hebben bovengemelde AANGIFTE te doen:

2) Degenen, die het verschuldigde STEDE- en WAAKGELD niet dadelijk bij de Aangifte ter bekoming eener Standplaats hebben betaald: — eindelijk, dat het, in gevolge art. 37 van het gemelde Reglement, niet dan in bijzondere gevallen, doch nimmer na het inluiden der Kermis, door Burgemeester en Wethouderen vergund mag worden, op de aanstaande Kermis voor te staan aan iemand, die aan de Loting geen deel genomen heeft.

Wijders wordt ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat overeenkomstig art. 30 der Wet van den 21sten Mei 1819 (*Staatsblad* no. 34) de MARKTMEESTER, op de MARKT, geen PATENTPLIGTIGE, ter uitoefening van zijn' HANDEL of BEDRIJF, hetzij met of zonder LOODSEN, TENTEN, KRAMEN of STALLEN, zal mogen **toelaten**, ten zij hem Marktmeester gebleken zij dat deze daartoe van een PATENT is voorzien.

GRONINGEN, 18 April 1850.

Burgemeester en Wethouderen: VAN IMHOFF.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: HORA SICCAMA.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der Stad *Groningen* brengen ter kennis van de Ingezetenen, dat de Raad, bij resolutie van den 9den Maart l.l., heeft vastgesteld en executoir verklaard het KOHIER voor den STEDELIJKEN OMSLAG over het jaar 1849, geautoriseerd bij Koninklijk Besluit van den 16den Februarij 1845, no. 61, ten beloope van de HELFT van den EERSTEN GRONDSLAG (**HUURWAARDE**) van de RIJKS PERSONELE BELASTING over 18⁴⁸⁄₄₉.

Dat dienvolgens de OMSLAGBILJETTEN aan de Huizen der Belastingschuldigen zullen worden rondgebragt, en dat de BELASTING ten KANTORE van den ONTVANGER der STEDELIJKE BELASTINGEN in TWEE TERMIJNEN, telkens de HELFT, zal moeten worden voldaan, en wel de EERSTE TERMIJN vóór den LAATSTEN APRIL en de TWEEDE TERMIJN vóór den LAATSTEN JUNIJ aanstaande.

Dat de Ingezetenen, die wegens hunnen Omslag vermeenen te kunnen reclameren, vóór den 25sten Mei aanstaande hunne RECLAMES schriftelijk aan BURGEMEESTER en WETHOUDEREN zullen moeten indienen, na verloop van welken tijd geene reclames zullen worden aangenomen.

En opdat zulks kome ter kennis van een iegelijk, zal deze worden aangeslagen en in de *Groninger Courant* geplaatst.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 1sten April 1850.

Burgemeester en Wethouderen: VAN IMHOFF.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: HORA SICCAMA.

INSPECTIE VAN VERLOFGANGERS DER Nationale Militie.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen* brengen ter kennis van al de MANSCHAPPEN der NATIONALE MILITIE, die zich met ONBEPAALD VERLOF in deze Stad bevinden, om het even tot welke Ligting zij behooren, en uit welke Provincie zij afkomstig zijn, met uitzondering van de hieronder vermelden, dat de **INSPECTIE** over die VERLOFGANGERS zal worden gehouden op ZATURDAG den 4den Mei 1850, in eene der ZALEN van de GARNIZOENS INFIRMERIE alhier, aanvang nemende des voormiddags te negen uur.

Dat, ten einde de Verlofgangers niet langer dan noodig op de Inspectie te doen verblijven, bepaald is, dat de bovenbedoelde Verlofgangers op den gemelden dag ter plaatse voornoemd zullen opkomen in de navolgende orde, te weten:

des voormiddags te negen uur degenen, wier Geslachtnamen beginnen met de letters A, B, C en D;
te tien uur degenen, wier Geslachtnamen beginnen met de letters E, F, G en H;
te elf uur degenen, wier Geslachtnamen beginnen met de letters I, J, K, L, M, N en O;
te twaalf uur degenen, wier Geslachtnamen beginnen met de letters P, R, S, T, U en V;
te één uur degenen, wier Geslachtnamen beginnen met de letters W en Z.

Wordende dienvolgens de bedoelde Verlofgangers bij dezen gelast, om precies op het juiste, voor ieder hunner bepaalde uur bij het gebouw der Garnizoens Infirmerie aan het Martinikerkhof alhier present te zijn, gekleed in uniform en voorzien van alle zoodanige Kleeding- en Equipementstukken, als bij het vertrek van het Korps aan hen mogten zijn gelaten, alsmede van hunne Zakboekjes en van de Certificaten litt. H. H., welke zij van het Bestuur hunner Gemeente, tegen inhouding van hunnen Verlofpas, hebben bekomen; zullende door den Heer Kolonel, Militie-Commissaris in deze Provincie, een arrest van twee tot zes dagen worden opgelegd aan elken man, die zonder wettige en door den Burgemeester dezer Stad aangenomene redenen, van de Inspectie mogt achterblijven.

Even als zulks vroeger plaats had, zullen de voorwendsels van onbekendheid met den tijd der Inspectie, of van geene afzonderlijke Citatie te hebben ontvangen, evenmin als van afwezigheid in beroeps-uitoefening, als wettige redenen voor het verzuimen der Inspectie worden gehouden, tenzij, in het laatste geval, de Verlofganger de vereischte toestemming daartoe verkregen en vooraf van zijne afwezigheid aan den Burgemeester behoorlijk kennis zal hebben gegeven, waaronder echter niet begrepen is het geval van vertrek naar buiten 's lands, als waaromtrent vergunning van hoogere Autoriteit wordt vereischt. Het wordt bij dezen aan de verlofhebbende Manschappen der Nationale Militie wel expresselijk herinnerd, dat door de Departementen van Binnenlandsche Zaken en van Oorlog bepalingen zijn gemaakt ten aanzien van zoodanige Verlofgangers, die zich aan insubordinatie schuldig maken, of hunne Kleeding- en Equipementstukken mogten hebben verwaarloosd, hoezeer zij met hun Korps hebben afgerekend, en dat dus ten aanzien van dezen zal worden gehandeld, zoo als daarbij is voorgeschreven, ten einde de schuldigen in dezen te straffen.

Van deze Inspectie zijn alleen uitgezonderd zoodanige Verlofgangers der Nationale Militie, welke zonder Kleeding- en Equipementstukken zich in deze Gemeente mogten bevinden.

GRONINGEN, 25 April 1850.

Burgemeester en Wethouderen: VAN IMHOFF.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: HORA SICCAMA.

De STEDELIJKE REGERING van *Groningen* noodigt degenen, welke genegen zijn aan te nemen het VERNIEUWEN MET BEHAKTE VIERKANTE **STRAATKEIJEN** van ongeveer **3000** vierkante ellen geheele of gedeelten van de Stads Straten, zonder LEVERING van STEENEN, maar met BIJLEVERING van het BENOODIGDE ZAND, hunne BILJETTEN van INSCHRIJVING, bepalende den prijs per □ El, vóór of uiterlijk op ZATURDAG den 4den Mei 1850, ter STADS SECRETARIJ in te dienen, alwaar de Voorwaarden van AANBESTEDING ter lezing liggen, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den STADS BOUWMEESTER.

Herijk van Maten en Gewigten.

Aan de belanghebbenden wordt bij deze ter kennis gebragt, dat de ***HERIJK*** van de ***Inhoudsmaten*** voor ***Droogе Waren***, zoo ***Tonnematen*** als ***andere***, van ***Korenschalen*** en van de ***Wisse***, benevens van de ***Vochtmaten***, in deze Gemeente zal plaats hebben voor de Ingezetenen, wonende in de roode letters **N, O, P, Q, R** en **S** van den **29sten** April tot den **3den** Mei, telkens van 9—12 en van 2—5 uren.

NIEUWSTIJDINGEN.

TURKIJE.

De opstand in Bosnië — waarover wij voorloopig reeds hebben berigt — wint veld; volgens een berigt van den 15den dezer, zijn alle Turksche beambten verdreven. Het is de ruwe Mahomedaansche adel van Bosnië, die zich van oudsher tegen alle hervormingen verzette, en nu in opstand is gekomen om zijne billijke voorregten en drukkende misbruiken tegenover de Christelijke bevolking te handhaven; hij roept zijne leenmannen op om maatregelen, voor derzelver eigene welvaart en regtsveiligheid door de Turksche Regering genomen, te helpen verijdelen; en zoo groot is hunne ondergeschiktheid of onwetendheid, of lust tot oorlog en wanorde, dat zij meestal aan de oproeping gehoor geven. Doch de Turksche Regering is vast besloten, aan de overblijfsels van het leenstelsel is Bosnië een eind te maken, en de burgerlijke en staatkundige gelijkheid der ingezetenen overal in te voeren, te meer daar dit gewest, zoolang het in den tegenwoordigen ongeregelden staat blijft, een ruim veld oplevert voor inmenging en kuiperij van naburige mogendheden. Zij heeft dezer dagen den laatsten erfelijken Pacha, den Stadhouder der Kurden, afgezet.

ITALIE.

De nadere berigten uit Rome bevestigen, dat de Paus onder vele vreugdeblijken van de zijde der bevolking zijne intrede heeft gedaan, en dat daarbij de openbare orde niet is gestoord geworden.

Evenwel blijkt het, dat er eene poging gedaan is om wanorde te stichten, die geen gevolg schijnt gehad te hebben: de uitbarsting van eene springbus op een der drukst bezochte punten der stad (waarvan in de Duitsche dagbladen gewaagd is) heeft n.l. inderdaad plaats gehad.

— Aan de *Köllnische Zeitung* wordt uit Rome berigt, dat de Paus, voor zijn vertrek uit Portici, aan den Koning van Napels niet alleen den vereerenden titel van „*Rex piissimus*" verleend, maar hem ook bij de verkiezing van eenen Paus dezelfde regten toegekend heeft, welke tot dusverre alleen door Oostenrijk, Spanje en Frankrijk als Katholijke mogendheden werden uitgeoefend.

SPANJE.

MADRID, 16 April.

Het gerucht loopt hier, dat *Lodewijk Napoleon*, president der Fransche republiek, eene der infanten, zuster des Konings, ten huwelijk gevraagd heeft.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 19 April.

Niet alleen hier, maar ook te Erlau en andere plaatsen heeft men dezer dagen zoo vele ongelukkige gevolgen van den beet van dolle honden gezien, dat de regering de strengste maatregelen tegen het houden van honden heeft moeten nemen. Op eene plaats zijn elf kinderen gebeten.

Van den 21sten. Heden is de keizerlijke verordening betreffende de verhouding der Katholijke Kerk tot den Staat afgekondigd. Zij bevat groote concessiën, als: de opheffing van het placet, de afzetbaarheid der geestelijken door hunne kerkelijke opperhoofden, de viering van den Zondag, het regt om kerkelijke straffen op te leggen. De kwestie van het onderwijs blijft voorloopig nog onbeslist. — De verordening is in den toon der grootste welwillendheid jegens de Katholijke Kerk geschreven.

ERFURT, 19 April.

De beide Huizen hebben heden weder eene zitting gehouden. In het Volkshuis werd de heer *Simson* tot president voor den duur des rijksdags benoemd met 139 van de 201 stemmen.

— In de zitting van l.l. Maandag had het volgende incident plaats. Een soldaat van het 31ste reg. riep van de gaanderij af: „*ik vraag het woord.*" Toen hij onder de grootste opschudding op last van den president verwijderd werd, riep hij in het heengaan: „Zoo het Gods werk is, dan zal het stand houden: zoo het menschenwerk is, dan zal het te niet gaan, en bijaldien gij het niet klaar kunt krijgen, dan zullen wij het wel klaar spelen."

HAMBURG, 20 April.

In berigten uit Koppenhage van den 17den dezer des avonds wordt gemeld, dat daar ter stede het gerucht was verspreid, dat de brief van den Keizer van Rusland aan Z. M. den Koning, welken de Russische gezant dien ochtend had overhandigd, het bewijs had opgeleverd van de voortdurende gunstige gezindheid van Rusland ten aanzien van Denemarken. — De krijgstoerustingen worden in Denemarken steeds voortgezet; doch van het ophanden zijnde hervatten der vijandelijkheden is nog niets bekend, en de deswege in omloop gebragte geruchten worden zelfs bepaald tegengesproken.

FRANKFORT, 21 April.

De ontbinding der Bondscommissie kan thans stellig in de eerste dagen der maand Mei te gemoet gezien worden. Men wil weten, dat het zoogenoemde Congres of liever de nieuwe [-oude] Bondsdag uit 17 leden zal bestaan, als gevolmagtigden der voornaamste Duitsche Staten.

Eergisteren is hier ter stede eene bijeenkomst gehouden van de leden van het Centraal-Bewind, de leden van het Duitsche corps diplomatique en de hoofd-officieren van ons garnizoen, welke de algemeene aandacht in hooge mate tot zich heeft getrokken, vermits men oordeelde, dat daarin zou worden overwogen, welk bestuur over Duitschland behoorde te worden aangesteld, ter vervanging van het genoemde bestuur. Dit schijnt dan ook inderdaad het geval te zijn geweest, hoezeer voor alsnog te dezen aanzien niets zekers bepaald, althans bekend is.

KEULEN, 22 April.

Sedert den 18den zijn de cholera-gevallen in Halberstadt zeldzamer. Overigens bedraagt het getal der aan die ziekte van den 1sten tot den 18den April overledenen slechts 30 personen. Ook moet het tot nu toe niet bewezen zijn, dat werkelijke cholera-gevallen, dat is, waar men alle hoofdverschijnselen der Aziatische cholera met alle zekerheid waarnam, zijn voorgekomen.

Ook uit andere oorden ontvangt men berigten van cholera-gevallen.

— Naar men verneemt, zal den 11den Mei het huwelijk van de Prinses *Charlotte*, dochter van Prins *Albert van Pruisen* en Prinses *Marianne der Nederlanden*, met den Erfprins *van Meiningen* voltrokken worden.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 21 April.

In Dublin heeft eergisteren morgen een orkaan gewoed, die bij dien van November 1839 vergeleken wordt. Er viel eene zware hagelbui, waarvan de steenen in grootte eenen geweerskogel nabij kwamen, vergezeld van donder en weerlicht. De schade aan glasruiten alleen, wordt op £ 30,000 begroot, en eenige personen zijn zelfs door het afwaaijen en instorten van steenen en schoorsteenen gewond.

De boekerij van het geregtshof o. a. leverde gedurende het onweder een vreemd schouwspel op. Ongeveer zestig advokaten waren daar met schrijven bezig, in een vertrek dat zijn licht nagenoeg alleen door lantarens in de zoldering ontvangt. Eensklaps werd een sterke bliksemstraal door eene verschrikkelijke menigte hagelsteenen opgevolgd, die de ruiten verbrijzelden en op de hoofden dier heeren nedersloegen. Zij zochten eene schuilplaats in eene naauwe galerij, en bedekten daar hunne hoofden met groote folianten, of door het omslaan van hunne togas. Toen de bui geweken was, vond men in eerstgenoemd vertrek eene menigte vellen pas beschreven papier, die ten eenenmale onleesbaar geworden waren.

— De laatste berigten van de Kaap de Goede Hoop vermelden het vertrek van het schip *Neptunus*, bij welke gelegenheid de Kaapstad *algemeen* geïllumineerd was en de inwoners opregt verheugd waren.

— De werken aan den spoorweg over de landengte van Panama zijn moeten gestaakt worden, ten gevolge van de hitte en de koorts; de meeste arbeiders zijn gestorven of weggeloopen.

— *Van den 22sten.* Brieven uit Athene van den 9den, welke de *Times* mededeelt, bevatten de belangrijke tijding, dat de onderhandelingen tusschen de heeren *Gros* en *Wyse* geheel afgebroken zouden zijn, ten gevolge van de onmogelijkheid om tot eene schikking te geraken.

FRANKRIJK.

PARIJS, 20 April.

In de Wetgevende Vergadering van gisteren werd het eiland Nouka-Hiva als verbanningsoord voor gedeporteerden aangewezen. — In de zitting van heden werd lang en met zeer veel talent gediscussiëerd over de vraag: of de nieuwe wet op de deportatie ook toepasselijk zou worden gemaakt op de individuën, die nu reeds de gevangenissen van den Staat bevolkten?

De heer *de Vatismenil*, en de minister van binnenlandsche zaken gaven een toestemmend antwoord; — de heer *Odilon-Barrot* bestreed de vraag met veel kracht.

— In de Wetg. Vergadering van heden werd veel gesproken van eene ophanden zijnde bijeenkomst van al de prinsen van den jongsten tak der Bourbons te Claremont, bij gelegenheid van de eerste communie van den graaf *van Parijs*, die zijn twaalfde jaar bereikt. De jonge prins zoude een' nieuwen gouverneur verkrijgen, en men spreekt veel van het bekende lid der regterzijde in de Wetgevende Vergadering, den heer *Albert de Broglie*. Buitendien sprak men ook van eene vereeniging tusschen de beide takken der Bourbons, waaraan evenwel voor alsnog weinig geloof gehecht wordt.

— Bij de Wetgevende Vergadering is door honderdenzestig harer leden een voorstel ingediend, strekkende om de som van 200,000 fr., die bestemd was tot viering van de afkondiging der republiek op den 4den Mei e.k., aan te wenden tot leniging van de ramp van Angers.

— In het departement der Seine zijn thans 125- à 130 duizend woningen ledig en zijn 4- à 5000 grondeigendommen te koop.

— De Sultan heeft aan den President der Fransche republiek eene decoratie, ter waarde van 200,000 piasters, toegezonden, en eene andere voor zijnen adjudant en den generaal *Aupick* gereed. Dit zou een bewijs van erkentelijkheid zijn voor de ondersteuning van Frankrijk in de vlugtelingen-kwestie tegenover Rusland.

Van den 21sten. De stemming in de Nat. Vergadering, de verbanningswet betreffende, heeft gisteren avond laat plaats gehad. Met 365 tegen 301 stemmen heeft men de toepassing van het art., 't welk het eiland Nouka-Hiva tot ballingsplaats voor verdere politieke veroordeelden aanwijst, op de reeds veroordeelde politieke gevangenen *verworpen*, zoodat dezen vooreerst in Frankrijk blijven. — Dit besluit heeft veel ophef bij de socialistische dagbladen verwekt.

— Bij de Regering is een plan tot opheffing der bagno's of galeiboeven-kerkers in ernstige overweging. Elke galeiboef kost thans bijna fr. 1000 jaarlijks; en het vervoer buitendien nog fr. 450,000. Men meent, dat met dit geld een groot strafgesticht in Algerie zou kunnen worden opgerigt; men zou daarheen de gewone galeiboeven overbrengen, terwijl de meest schuldigen naar Fransch Guyana zouden worden overgebragt, en de veroordeelden tot minder dan vijf jaren, alsmede die zich onderscheiden door goed gedrag, aan 's rijks werf te Toulon dwangarbeid zouden verrigten. Dit plan zal, zegt men, weldra aan den Raad van State worden voorgelegd.

— De *Napoléon* wijdt heden een artikel aan de aanbeveling der kandidatuur van den heer *Leclercq*, en besluit het met den uitroep: „Bij onze vrees en weifelingen, is die kandidatuur een onverwacht geluk! Laat ons er voordeel van weten te trekken."

De *Napoléon* ondersteunt de kandidatuur van *Leclercq*, omdat hij in hem ziet den soldaat van Waterloo, den soldaat van 1830, den soldaat van Junij.

— Thans zijn alle kiesvergaderingen in de hoofdstad gesloten. De bevolking heeft dezen maatregel zeer lijdelijk aangezien.

— De President der republiek is van Angers teruggekeerd; hij werd daar zeer gunstig ontvangen en zijne tegenwoordig-

heid heeft er den besten indruk gemaakt.

De President heeft op de plaats des ongeluks zelf de draden, waaraan de brug hing, onderzocht, en bevonden, *dat zij meestal verroest waren*, en dat een naauwkeuriger toezigt misschien de ramp had kunnen voorkomen. Hij heeft last gegeven tot een gestreng onderzoek.

Nopens deze schrikkelijke gebeurtenis verneemt men nog uit Angers, dat laatstelijk weder 25 lijken uit de Maine waren opgehaald; dat reeds 181 lijken waren begraven en er nog 15 ontbraken. De stedelijke Regering aldaar heeft de oprigting van eene grafzuil gelast. Er zijn 5 officieren omgekomen. In het hospitaal werden 57 gekwetsten verpleegd, welker toestand geene bekommering verwekte. Slechts twee burgerlijke personen, namelijk twee policie-agenten, die op de brug stonden en pogingen aanwendden om de achterste sectiën van het bataljon te beletten van op de brug te komen, hebben bij het instorten het leven verloren.

Van den 22sten. In de zitting der Wetgevende Vergadering van heden is de beraadslaging voortgezet over de wetsvoordragt betreffende de deportatie.

De heer *de Lamartine* heeft in eene zeer welsprekende redevoering zich verklaard vóór al die verordeningen, welke kunnen strekken tot verzachting van het lot der gedeporteerden. Dit heeft aanleiding gegeven tot een' zeer heftigen uitval van den afgevaardigde *de Mornay*, die heeft aangemerkt, „dat het den persoon, die het meeste van allen heeft toegebragt tot de verwarring der maatschappij, niet voegde, *om zich het monopolie van liefdadigheid en medelijden toe te eigenen.*" Volgens den heer *de Mornay*, moest vooral de heer *de Lamartine*, die zich niet had ontzien om *zonder medelijden* eene familie van den troon te stooten, zich wachten om het algemeene medelijden in te roepen ten behoeve van lieden, die de maatschappij op hare grondvesten hebben geschokt en allerwegen schrik en ontzetting hebben verbreid.

De heer *de Lamartine* heeft hierop nog geantwoord, doch den indruk van de door den heer *dn Mornay* gesprokene woorden niet geheel kunnen uitwisschen.

BELGIE.

BRUSSEL, 22 April.

Het Regeringsblad bevat een koninklijk besluit tot bekrachtiging eener overeenkomst, door de Regering gesloten met eene vennootschap die de ijzersmederij in het groot drijft; deze laatste verbindt zich daarbij, om op bepaalde voorwaarden, tegen matige prijzen, alle nieuwe *landbouwwerktuigen* te vervaardigen, wier invoering in België nuttig geacht wordt, en om een aantal werklieden tot het herstellen en vervaardigen dier werktuigen te bekwamen. Deze maatregel is door de Regering genomen uit hoofde de werktuigen van onzen landbouw meestal gebrekkig vervaardigd zijn, en de verbeteringen, in dit opzigt elders, vooral in Engeland, ingevoerd, in België nog slechts zeer langzaam in gebruik komen.

— De regering heeft een wets-ontwerp ingediend, strekkende om het vervoer van meststoffen langs alle rivieren en kanalen des rijks vrij te stellen van alle tol- en sluisgelden.

— Bezendingen van onderscheidene Vlaamsche letterkundige genootschappen in Vlaanderen, Antwerpen en elders, waar de Nederduitsche taal die des volks is, hebben gehoor bij den Koning erlangd, en bij Z. M. haar beklag ingebragt over de wijze, op welke de beoefening dezer taal, bij het staatsbestuur, de regterlijke magt, het leger, en inzonderheid bij het openbaar onderwijs, wordt verzuimd en achteruitgezet. De leden hebben hun dringend verlangen te kennen gegeven, dat daarin van staatswege mogt worden voorzien, en de Koning heeft hun zijne bereidvaardigheid betuigd, om aan dit verlangen te voldoen.

— Uit Gent wordt geschreven, dat de velden een zeer schoon aanzien opleveren; het koolzaad is in bloei en alle veldvruchten staan veelbelovend.

— Te Matignon (bij Dinant) had dezer dagen een verschrikkelijk voorval plaats. Een landbouwer hakte op eene boerenplaats brandhout, terwijl verscheidene kinderen rondom hem speelden. Een der kinderen stiet een' zijner makkers vooruit, die ongelukkiglijk struikelde en op het blok viel, op denzelfden oogenblik toen de man de bijl had opgeheven om toe te slaan op het hout. De bijl viel neder en sloeg het hoofd van het kind af. De wanhoop van den ongelukkigen man was grenzeloos: het was zijn eigen kind!

NEDERLAND.

Vereenigde Zitting van de Beide Kamers der Staten Generaal.

Zitting van Maandag den 22sten April.

De commissie benoemd tot het opstellen van een reglement van orde voor de vereenigde zitting van de beide Kamers der Staten Generaal, heeft in de zitting van heden haar verslag uitgebragt. Zij stelt voor, haar ontwerp niet alleen voor deze vereenigde zitting alleen, maar voor de vereenigde zittingen in het algemeen aan te nemen, onverminderd de bevoegdheid van elke volgende vergadering om daarin wijzigingen te brengen. Volgens de commissie, moet in de Vereenigde Zitting niet alleen een *besluit* genomen, maar ook vooraf *beraadslaagd* worden. Zij heeft daarom, bij het ontwerpen van haar concept-reglement, het bestaande reglement der Eerste Kamer tot leiddraad genomen, maar telkens ook dat der Tweede Kamer geraadpleegd, waar dit haar voorkwam beter doel te treffen. Het reglement der Tweede Kamer kwam haar voor eene Vereenigde Zitting der beide Kamers niet toepasselijk voor, omdat zij van gevoelen is, dat het regt van amendement, bij uitsluiting aan de Tweede Kamer bij de Grondwet toegekend, aan de Vereenigde Vergadering der beide Kamers niet toekomt.

Op voorstel van den heer *de Man* is besloten, om de discussien, in plaats van morgen, reeds heden aan te vangen.

Bij de beraadslaging over de algemeene strekking van het reglement is de vraag behandeld, of de wets-ontwerpen betrekkelijk het regentschap en de voogdij niet, vóór de behandeling van dezelve in eene vereenigde vergadering, door de beide Kamers afzonderlijk onderzocht behoorden te worden. Door de goedkeuring van de algemeene strekking van het voorgedragen reglement, met 92 stemmen tegen ééne stem (die van den heer *Groen van Prinsterer*), is de bedoelde vraag in ontkennenden zin uitgemaakt.

Daarna heeft de beraadslaging plaats gehad over de afzonderlijke artikelen van het voorgestelde reglement, waarvan de artikelen 1 tot en met 25, met enkele wijzigingen, zijn goedgekeurd. — De voortzetting dezer beraadslaging is bepaald op morgen ochtend te elf uur.

Zitting van Dingsdag den 23sten April.

In de zitting van heden is de beraadslaging over het reglement van orde voor de vereenigde vergadering der Kamers voortgezet en ten einde gebragt. Nadat in de volgende artikelen nog een tweetal wijzigingen gebragt waren, is het reglement in zijn geheel met 88 tegen 5 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren: *Mutsaers, van Nispen van Sevenaer, Wintgens, van Eck* en *Bachiene.*

Op art. 45 van het reglement van orde is door den heer *Wintgens* een amendement voorgesteld, waarbij werd uitgegaan van de stelling dat de vereenigde vergadering van de beide Kamers het regt zou hebben om in de haar aangeboden wets-ontwerpen amendementen te brengen. — Dat voorstel van den heer *Wintgens* is na langdurige beraadslagingen met 87 tegen 7 stemmen *afgestemd.*

Na de vaststelling van het reglement is de vereenigde vergadering terstond overgegaan tot de trekking der zeven afdeelingen, waarin zij zich overeenkomstig dat reglement verdeelen zal.

Vervolgens heeft de vergadering besloten de wets-ontwerpen betrekkelijk het Regentschap en de voogdijschap naar die afdeelingen te verzenden.

Tot voorzitters der afdeelingen zijn verkozen de heeren: *van Zuylen van Nyevelt, van Hall, Sloet tot Oldhuis, van Goltstein, Gevers van Endegeest, Donker Curtius* en *Storm.*

Tot onder-voorzitters de heeren: *Corver Hooft, van Welderen Rengers, Hoffman, van Nispen van Pannerden, de Man, Martens van Sevenhoven* en *Lightenvelt.*

's GRAVENHAGE, 23 April.

Gisteren namiddag is in deze residentie aangekomen en aan het hôtel *Bellevue* afgestapt, Z. K. H. de Kroonprins van Zweden en Noorwegen, met Hoogstdeszelfs talrijk gevolg.

— Naar men verneemt, is thans bij den Raad van State aanhangig een wets-ontwerp, strekkende tot het verleenen van toestemming der Staten Generaal tot het huwelijk van H. K. H. mevrouw Prinses *Louise der Nederlanden* met Z. K. H. den Kroonprins van Zweden en Noorwegen. Men ziet eerstdaags de aanbieding van dat ontwerp aan de Staten-Generaal te gemoet.

— Naar men verneemt, heerscht ook aan het departement van binnenl. zaken veel bedrijvigheid, aangaande de wet op het lager onderwijs, en wordt daaraan met kracht gewerkt.

Ingevolge aanschrijving van Z. Exc. den minister van dat departement aan de provinciale commissiën van onderwijs, zijn deze gehouden van al de lagere scholen in de steden en gemeenten eene bijzondere en naauwkeurige statistiek te leveren, bevattende het getal scholen, zoo openbare als bijzondere der 1e. en 2e. klasse, in iedere stad of gemeente aanwezig, de namen der onderwijzers en hulp-onderwijzers, met aanduiding van hunne onderwijzers-rangen, derzelver kunde, meer of minder geschiktheid tot het geven van onderwijs; het getal leerlingen, zoo jongens als meisjes, welke de dag- en avondscholen van ieder derzelven respectivelijk op den 15den Januarij en 15den Julij 1849 bezocht hebben, alsmede van diegenen, welke van eene van beide gebruik hebben gemaakt, gelijk mede opgave wordt verlangd van de bestaande zangscholen en het getal leerlingen, dat van dezelve heeft gebruik gemaakt.

— De minister van financiën heeft bepaald, dat de ontvangers voor de waarschuwingsbiljetten tot betaling, bedoeld bij art. 31 der wet van den 26sten Dec. 1833 en art. 36 der wet van den 30sten Dec. 1839, niet meer dan 25 cents mogen vorderen.

— De minister van binnenlandsche zaken heeft, — naar aanleiding van het bij hem ingekomen proces-verbaal van de beraadslagingen der commissie, bestaande uit een lid van de Gedeputeerde Staten van de provinciën Noord-Brabant, Gelderland, Overijssel en Limburg, in hare zittingen van den 10den en 11den April j.l., en ook van het voorstel door die commissie eenparig gedaan, tot bepaling van het aandeel van elke provincie in de opbrengst der algemeene kollekte, vermeerderd met de som van *f* 8000 uit 's Rijks kas, ter beschikking van Gedep. Staten van Noord-Brabant gesteld, en na aftrek der gekollekteerde gelden, welke eene bijzondere bestemming hebben, — bepaald, dat het aandeel der provinciën, welke schade geleden hebben, in het beschikbaar bedrag zal zijn, voor: Noord-Brabant op *f* 130,418.84½; Gelderland op *f* 47,021.68; Overijssel op *f* 331.50; Limburg op *f* 28,888; uitmakende te zamen eene som van *f* 206,660.02½.

[Uit de ten dezen genomene beschikking van den minister van binnenlandsche zaken, d.d. 20sten dezer, blijkt o. a. verder, „dat, ten gevolge der omstandigheid dat door de Gedeputeerde Staten der provincie Groningen geen lid uit hun midden aan de voormelde commissie was toegevoegd, voortvloeit, dat nog wordt te gemoet gezien het voorstel van dat collegie, tot bepaling van het aandeel van dat gewest in het beschikbaar bedrag, met het oog op de aan H. Ed. G. A. medegedeelde grondslagen van het voorstel der commissie voor de andere bovengenoemde provinciën;" — en „dat de bepaling van het aandeel der provincie Groningen in het beschikbaar bedrag voorloopig wordt aangehouden."]

— Aan HH. MM. den Koning en de Koningin zijn Zaturdag, door *D. Goeijenbier*, tuinier te Wateringen, de eerste nieuwe aardappelen aangeboden.

— De gen. maj. *Serraris* is ad interim benoemd tot opperbevelhebber, ter vervanging van den generaal *van Limburg Stirum*, te Maastricht.

— In de volgende maand zal mgr. *Belgrado*, vice-superior der Hollandsche zending en pauselijk nuntius bij ons hof, zich naar de Noordelijke provinciën begeven, om er het vormsel toe te dienen.

NIJMEGEN, 22 April.

Wij vernemen met genoegen, dat het der regering dezer stad eindelijk gelukt is vergunning te erlangen tot verlichting van de stad door middel van uit steenkolen bereide gas, en dat eerlang tot de openbare aanbesteding zal worden overgegaan.

KOEVORDEN, 22 April.

Het ziet er hier met onze weilanden allertreurigst uit. Door den aanhoudenden regen en toevoer van water zoo uit het zuiden dezer provincie als een gedeelte van het graafschap Bentheim staat bijna alles onder water, hetgeen, indien wij een goed afwaterings-kanaal hadden, zelden, althans niet in het voorjaar en den zomer, zou gebeuren. Al het vee, dat nu gewoonlijk ter weide moest gaan, zal vooreerst op stal moeten gehouden worden, en wie weet, als de regen niet spoedig ophoudt, wanneer het water weder zal zijn weggevloeid! Somber vooruitzigt voor den landman! Bitter verwijt voor een gewestelijk bestuur.

LEEUWARDEN, 24 April.

Na de op gisteren alhier gehouden voorjaarspaardenmarkt had heden de harddraverij, het gewone gevolg van die markt, plaats, en wel om *twee fraaije met zilver gemonteerde hoofdstellen*, door het bestuur dezer stad uitgeloofd; — 18 paarden dongen naar den prijs, die eindelijk behaald werd door den bruin langstaarten ruin, toebehoorende aan den heer *Andries Pophes van der Meulen* te Eestrum en bereden door den pikeur *Harmen Luurs.*

GRONINGEN, 25 April.

Den 24sten April werd aan onze Hoogeschool, na afgelegd examen en het verdedigen van verloskundige stellingen, tot doctor in de vroedkunde bevorderd de heer O. H. Swam, med. doctor te Vriesenveen (prov. Overijssel).

Dienzelfden dag werden bevorderd tot doctors in de regten de heeren E. Koning, van Bellingwolde, en K. Banga, van Franeker, na het verdedigen van eenige *Questiones Juris Inaugurales.*

— De op gisteren en heden alhier gehoudene kollekte, voor het fonds *tot Aanmoediging van de Gewapende Dienst*, heeft opgebragt de som van *f* 320—87½.

— Voor eenige dagen meldde men ons uit Emden het volgende: „Onze afgevaardigde Buerén heeft aan 't stedelijk bestuur geschreven, dat hij met al zijne krachten bleef ijveren voor eene vrijhaven en een' spoorweg. Het eerstgenoemde onderwerp zoude door een' anderen afgevaardigde in de Eerste Kamer weder ter sprake worden gebragt, indien de stad Emden de vrijhaven wenschte. Voor den spoorweg waren de uitzigten gunstiger. In eene zijner laatste voltallige zittingen heeft de stedelijke raad daarop eenparig besloten te verklaren, dat de stad Emden eene vrijhaven wenschte. Men verwacht, dat daarenboven eene deputatie van kooplieden eene gelijke verklaring zal afleggen. Met betrekking tot den spoorweg deelde de senator van Ness mede, dat — zoo als hij uit eene zekere bron wist — de gelden voor den spoorweg in Hannover gereed lagen en dat 't begin van de uitvoering slechts van de inwilliging der stenden afhing."

Thans bevatten de berigten uit 't Hannoversche dienaangaande dan ook 't volgende: „Den 11den dezer is bij de stenden van Hannover het plan der regering ingediend wegens het aanleggen van een' spoorweg in het zuiden, — en een in het westen van Oost-Vriesland, tusschen Papenburg en Emden. Voor den eersten worden de kosten op 11 millioen, voor den tweeden op 1½ millioen th. geraamd.

„In de toelichting dezer voordragt zegt de Regering, dat er vooralsnog geen vooruitzigt bestaat, om eene aansluiting van den westelijken spoorweg aan het Nederlandsche spoorwegnet tot stand te brengen."

Wij behoeven hier niet bij te voegen, dat, zoo de aangelegenheid van een' spoorweg en eene vrijhaven in Oost-Vriesland voor ons land over het geheel niet zonder gewigt is, zulks dan wel in de eerste plaats voor *deze* provincie en *deze* stad zal waar zijn.

Men zegt, dat er uit Engeland en Nederland 23 personen met Gützlaff naar China zullen vertrekken; hij zelf zou er gaarne zestig hebben; in het bijzonder wenschte hij, dat er zich onder zijne leiding zendeling-zusters aan de dienst van zijn Vaderland zouden toewijden. (*Dr. Ct.*)

Naar wij vernemen, heeft dr. *G.* het oorspronkelijk edict van den Keizer, weinige weken voor zijn vertrek herwaarts uitgevaardigd, en waarbij de verkondiging van het Christendom in China vrij wordt verklaard, aan het Leidsch Museum ten geschenke gegeven. (*'s Gr. N.*)

Uit Rotterdam meldt men, van den 22sten April, dat aan de Schans, nabij Overschie, de huisvrouw van den metselaar A. den Brouwer van 3 dochters is bevallen.

Ellendige staat van het lager onderwijs in Groot-Brittanje.

Thans is voor het Engelsche parlement de zoo belangrijke aangelegenheid van het lager onderwijs aanhangig. De voorstanders van uitbreiding der noodzakelijke kennis onder de lagere standen, beijveren zich thans aldaar dan ook, om den betreurenswaardigen toestand, waarin de bevolking van Groot-Brittanje ten dezen opzigte verkeert, aan het licht te brengen, en de zoo populaire schrijver Dickens levert daartoe eene belangrijke bijdrage in zijn werk getiteld „*Household Words.*" — Terwijl, — zegt hij, — in Schotland, Frankrijk en België, alwaar de opvoeding zeker niet op den hoogsten trap staat, op iedere 5 menschen bijna 2 kinderen zijn, die beginselen van onderwijs ontvangen, is er in Engeland slechts één op de 14, en men berekent, hoe ongeloofelijk het ook schijnen moge, dat in overslag in Engeland en Wales niet minder dan 8 millioen menschen, dat is bijna ⅓ van de bevolking, geteld worden, die noch lezen noch schrijven kunnen. — De schrijver stipt daarop aan, hoe iedereen zich overtuigen kan, in het dagelijksche leven, van de stuitende onkunde, die men overal ontmoet, en dat niet altijd vergezeld van armoede, maar dikwijls bekleed met de grootste prachtvertooning.

De Duitsche onderwijzers in de staatkundige beroeringen.

Even als in Frankrijk, hebben ook in Duitschland zeer vele onderwijzers, in 1848 en 1849, zeer druk de handen in het spel der politiek gehad.

Zwaar toch is de verdenking, die op vele onderwijzers in Duitschland rust, nopens het aandeel dat zij hadden in de ongelukkige gebeurtenissen onzes tijds, en menige bittere beschuldiging werd in de huisgezinnen, ja zelfs in de Kamers der Volksvertegenwoordigers, tegen hen uitgebragt.

De algemeene vereeniging van Duitsche onderwijzers, zal aangaande deze zaak een „Verdedigings-manifest" in 't licht geven, waarvan de hoofdzakelijke inhoud is: „de Duitsche onderwijzers-stand is in zijn dierbaarste bezit, het vertrouwen des volks en in zijne eer, gekrenkt, wijl officiële en niet-officiële beschuldigingen, hem een groot gedeelte der schuld, aan den beklagelijken tegenwoordigen toestand der zoo gewenschte Duitsche vrijheid en eer, wordt toegerekend. De smartelijke waarheid erkennende, dat een aantal onderwijzers aan de staatkundige bewegingen des tijds deel nam, was het toch altijd een betrekkelijk zeer klein getal, tegenover den geheelen Duitschen onderwijzers-stand."

Als oorzaken dier onwettige deelneming aan de politieke bewegingen worden genoemd: *de algemeene opgewondenheid der gemoederen, die zoo velen* — en niet altijd de slechtsten — *op verkeerde wegen voerde* — *de ongunstige maatschappelijke toestand der onderwijzers* en meer nog — *gebrek aan beschaving.*

Invoer van Guano in Engeland.

Het departement van koophandel in Groot-Brittanje heeft eene opgave bekend gemaakt van den invoer van guano in Engeland, van 1841 tot en met 1849. De grootste invoer had plaats in 1845 en bedroeg toen 283,300 tonnen. In 1841 was hij het geringste, namelijk slechts 2881 tonnen. In 1849 was de toevoer 83,438 tonnen. De landen van herkomst worden in de volgende orde, naar mate van de belangrijkheid der uitvoeren van guano, opgenoemd: Peru, Bolivia, Chili, de westkust van Afrika en Kaap de Goede Hoop.

Letternieuws.

1. R. J. van der Leij, *Afschaffing der Braak* (Zomervaag), *of onderzoek naar de ware strekking van het Braken, en opgave der middelen om deze schadelijke kunstbewerking te voorkomen*; Sneek 1848.
2. Dezelfde, *Bedenkingen tegen de Overdekking* (Dak) *van de Mesthoopen*; Sneek, 1850.

Het verdient zeker altijd dubbele belangstelling, als onze praktische landbouwers de pen opvatten, om over onderwerpen die *hunne* nijverheid betreffende hunne eigene, zelfstandige denkbeelden mede te deelen.

Ons dunkt, dat – zoo als wij reeds meer dan eens hebben opgemerkt – daardoor beter dan door vele andere argumenten, wordt bewezen, dat de wetenschappelijke en grondige beoefening van den Landbouw ten onzent inderdaad al meer en meer vooruit gaat; – voorzeker een even zoo gewenscht, als vooral voor de toekomst veel heil belovend verschijnsel.

Door van Peijma's vertrek naar Noord-Amerika verloor Vriesland een' degelijken landbouwer: – van der Leij zal, vertrouwen wij, nu ook zijne plaats aanvullen. Het is aangenaam in een geschrift van een' praktischen landbouwer, o. a. het volgende te lezen (Voorrede van no. 1, bl. VI en VII): »Het is een bemoedigend verschijnsel in den tegenwoordigen tijd, dat de vooruitgang van den landbouw meer en meer een onderwerp van algemeene belangstelling wordt, en dat de landbouwers zelven meer en meer beginnen in te zien, dat hun bedrijf een hooger standpunt eischt, dan een bloot handwerk, waarop de geest des tijds geen vat heeft. Er bestaat thans in den landbouw eene spanning, die, onder de drijfveêren der noodzakelijkheid, ons weldadige uitkomsten verzekert. Onder de leiding der wetenschappen gaat de landbouw het spoedigst vooruit, – en het ontbreekt in ons Vaderland niet aan in kunde uitstekende mannen, die steeds bewijzen geven van den besten wil, om hunne kennis aan het belangrijkste van alle bedrijven dienstbaar te maken.

Terwijl ik hun hiervoor mijnen dank betuig, vervul ik eenen pligt, die geheel de maatschappij blijft opgelegd."

Overigens blijkt het doel van het geschrift no. 1 voldoende uit de volgende woorden des Schrijvers (Voorrede, bl. V—VI): »Het algemeen voordeel, dat uit de afschaffing der braak voortvloeit, maakt haar tot een hoogst gewigtig onderwerp in de landhuishoudkunde, hetwelk reeds lang de aandacht van den praktischen landbouwer, als van den theoretischen landhuishoudkundige tot zich getrokken heeft. Ofschoon men in onderscheidene landhuishoudkundige geschriften belangrijke opmerkingen over het braken vindt opgeteekend, zoo is echter het doel en de wezentlijke strekking dezer kunstbewerking, alsmede eene opgave der middelen om haar te voorkomen en der voordeelen aan hare afschaffing verbonden, tot nog toe weinig opzettelijk behandeld geworden."

Wat het geschrift no. 2 betreft, dit blijkt hoofdzakelijk gerigt te zijn tegen hetgeen dr. Staring, vóór eenigen tijd, ten voordeele van de overdekking der mesthoopen, in de *Landh. Courant*, had ter neder gesteld. Terwijl van der Leij (Inleiding, bl. 4) meent, „dat er in sommige studeêrvertrekken voor Landhuishoudkunde thans weer hard wordt getimmerd aan daken boven de mesthoopen," — meent dr. Staring, in antwoord hierop (*Landh. Ct.* van den 20sten April 1850), „dat de geachte Correspondent der *Landh. Ct.* uit Vriesland, van uit *zijn* studeervertrek, de vaalstallen door kracht van redeneren zoekt af te breken." – Wij voeren beider gevoelen hier aan, opdat de onpartijdige, praktische landbouwer de zaak verder onderzoeke en zijn resultaat er van bekend make; – want: »*Unseres Wissens Prüfstein ist — das Resultat.*"

REDEVOERING van den heer R. Westerhoff, uitgesproken in de zitting van de *Tweede Kamer der Staten Generaal* van den 16den April l.l., bij de beraadslaging over het wets-ontwerp betrekkelijk *het Toezigt en de Zorg over de zaken der Munt.*

Ik heb bij de behandeling van dit wets-artikel slechts voor eenige oogenblikken het woord gevraagd, niet zoozeer om over het artikel zelf te spreken, als wel meer om, naar aanleiding van hetzelve, met een enkel woord terug te komen op eene zaak, die in de zitting van Vrijdag den 15den Maart j.l. reeds door een geacht medelid, den heer van Heiden Reinestein, bij de discussiën over het 1ste wets-artikel, en zóo even door onze geachte medeleden uit Rotterdam en Almelo, is ter sprake gebragt, en waartoe de inhoud van dit slot-artikel, naar ik meen, gereede gelegenheid aanbiedt; ik bedoel de bij ons bestaande wetgeving op den waarborg der gouden en zilveren werken. Ook ik had met den geachten afgevaardigde uit Drenthe wel gewenscht, dat de waarborg der gouden en zilveren werken ook nu dadelijk bij eene afzonderlijke wet geregeld ware geworden. Die zaak toch, Mijne Heeren, laat bij ons zeer veel te wenschen over: – op geen stuk bestaat bij ons welligt onregtvaardiger wetgeving, en jaren achtereen hebben daarom dan ook de fabrikanten in gouden en zilveren werken op herstel aangedrongen en bij herhaling luide, billijke en dringende klagten deswege aangeheven en bij den Koning zoowel als bij deze Kamer ingediend, zonder echter eenige de minste verbetering in dezen te erlangen, zonder eene beter, billijker en regtvaardiger wet op het middel van waarborg tot stand te zien komen. Het adres van Schmidt en Canté uit Amsterdam, waaromtrent in de zitting van den 15den Maart j.l. in deze Vergadering verslag is uitgebragt, levert hiervan weder een nieuw bewijs op en heeft de lange lijst van adressen, te dezen aanzien reeds ingediend, weder met één vermeerderd. Volgens de nog in werking zijnde wet van den 19den Brumaire an. VI toch, zijn alle fabrikanten in gouden en zilveren werken hier te lande verpligt, hunne gouden en zilveren werken volgens de daarin bepaalde gehalten te verwerken. Fabrikaten beneden de laagste wettige gehalten, uit Nederlandsche werkplaatsen afkomstig, worden onmiddellijk verminkt en verbroken. Aan de ambtenaren van den waarborg is een gestreng toezigt in dezen opgedragen, ten einde het doel der wet te verwezenlijken, dat is, om namelijk aan de ingezetenen een' waarborg, eene volkomene zekerheid te geven, dat de door hen gekochte werken een bepaald gehalte, eene vaste innerlijke goud- of zilverwaarde hebben, zonder dat de buiten 's lands werkende vreemdeling, die met zijne waren hier ter markt komt, aan die voorschriften gebonden is. En aan deze, voor onze landgenooten harde en onregtvaardige bepalingen, Mijne Heeren, alleen moet het worden toegeschreven, dat deze nijverheids-tak in ons Vaderland, hier meer, daar minder, van jaar tot jaar al meer en meer achteruit gaat, kwijnt en te gronde dreigt te gaan. Immers volgens de wet op den invoer van vreemde gouden en zilveren werken, mogen uit landen, alwaar geen waarborg bestaat, fabrikaten van verschillende, ja van allerlei gehalten bij ons worden ingevoerd tegen betaling van het inkomend- en de dubbele waarborgsregten. Al deze vreemde goederen, onverschillig van welk gehalte en onverschillig of het gouden, zilveren of vergulde voorwerpen zijn, worden, met denzelfden stempel als het oude werk onzer inlandsche fabrikanten, geteekend, en welke stempeling niets meer aanduidt, dan dat de belasting aan den lande

voldaan is en bij nu zijne waar hier gevolgelijk vrij in den handel kan brengen. Dat er bij dusdanige, inderdaad vreemde en onregtvaardige bepalingen, bij onze landgenooten aan geene concurrentie met den vreemdeling meer te denken is, behoeft hier zeker niet in het breede door mij betoogd te worden. Ook zal ik hier niet in het breede opsommen de vele onregtvaardigheden hierbij bestaande, zoo als bij v. dat onze fabrikanten hunne vervaardigde goederen, wegens een gering verschil van gehalte, moeten laten verbreken, ofschoon zij ook gaarne de dubbele waarborgsregten zouden wenschen te betalen; terwijl de vreemdeling, tegen voldoening daarvan, zijne, van nog veel geringer allooi zijnde werken, behoorlijk gestempeld, van 't waarborgkantoor terugontvangt. Alleen wil ik hier opmerken, dat een gevolg van dit alles is, dat onze fabriekaadje in dezen geheel te gronde wordt gerigt, — dat de vreemde artikelen, juist wegens den lagen prijs en de ligtheid van bewerking, zeer gezocht zijn, en de vervaardiging en de handel in dusdanige gouden en zilveren werken, ten gevolge van dit alles, nu reeds schier geheel in handen is van den vreemdeling. Dat deze allerverderfelijkste orde van zaken zoo spoedig mogelijk moet ophouden, dat de grieven onzer inlandsche fabrikanten, die geene bescherming, geen privilegie of monopolie, maar alleen gelijkstelling en gelijkheid op eigen bodem met en naast den vreemdeling vragen, ten einde met hem te kunnen concurreren, onverwijld en zonder eenig uitstel dienen weggenomen te worden, daarvan zult gij allen met mij ten volle overtuigd zijn. Het was daarom dan ook met leedwezen, dat ik, in de memorie van beantwoording der Regering, de hoogst onbepaalde verzekering las, dat de Regering nog wel bij haar *voornemen* blijft, om spoedig eene wet op den waarborg aan te bieden, doch dat zij tot haar leedwezen nog niet in staat is het tijdstip, waarop de voordragt, aan de Staten Generaal, zal kunnen geschieden, met voldoende naauwkeurigheid aan te wijzen. Vroeger, toen de minister of wel de Regering in dezen geheel afhankelijk was van het collegie van raden en generaal-meesteren der munt, aan hetwelk toch volgens art. 24 der wet van den 19den Mei 1819 (*Staatsblad* no. 31), nopens de zamenstelling van het collegie van raden en generaal-meesteren der munt, deszelfs werkzaamheden enz., het ontwerpen en voordragen van zoodanig wetsontwerp, geheel buiten den invloed van den minister of van de Regering was opgedragen, zoude ik met het gegeven antwoord mij volkomen hebben kunnen vergenoegen, aangezien de Regering, zoo als gezegd is, toen geheel afhankelijk was van de geheel zelfstandig handelende raden en generaal-meesteren der munt, doch thans, nu, volgens deze wet, het opperbeheer van den waarborg der gouden en zilveren werken, benevens het toezigt over de fabriekaadje en den handel in die werken worden opgedragen aan het hoofd van het departement van financiën, en de ambtenaren van het regt van waarborg der gouden en zilveren werken voortaan regtstreeks onder zijne bevelen zullen staan, nu hadden wij, dunkt mij, het zij met allen eerbied gezegd, van een zoo bekwaam, werkzaam en voortvarend man, een ander antwoord, eene meer positive tijdsbepaling mogen verwachten. De wet op dit onderwerp, zegt wel is waar de minister, in de genoemde memorie, is van te specialen aard en levert zoodanige eigenaardige moeijelijkheden op, dat het niet wel doenlijk is deze zaak met overhaasting te behandelen; doch, indien ik mij niet bedrieg, indien mijne nasporingen en informatiën juist zijn en ik wel onderrigt ben, dan is de aangehaalde wet dd. 19den Brumaire, na eenige geringe wijzigingen ondergaan te hebben, in dezen zeer voldoende, en dat dit inderdaad waarheid is, schijnt bevestigd te worden dáárdoor, dat diezelfde wet, slechts hier en daar in geringe mate gewijzigd, nog heden ten dage in Frankrijk en in België in werking is, en het juist deze landen zijn alwaar de fabrijken in gouden en zilveren werken gezegd mogen worden in vollen bloei te zijn. Het zoude, mijns erachtens, daarom van belang zijn de aandacht hierop eens te vestigen, of wel anders, gelijk in 't adres van SCHMIDT en CANTÉ wordt voorgeslagen, bij eene speciale verordening of bij eene transitoire wet, onafhankelijk van wijziging of behoud der algemeene inrigting en strekking der wet op den waarborg, de voornaamste grieven onzer fabrikanten zoo spoedig mogelijk op te heffen. Want inderdaad, de zaak eischt spoed, indien men namelijk, bij zoovele takken van nijverheid in ons Vaderland, ook dezen niet geheel te gronde wil zien gaan, en ik geloof dat het kwaad ten aanzien van het beheer van den waarborg grooter is, dan de heer minister van financiën wel schijnt te denken. Ik heb mij nog al eenige moeite gegeven om juiste inlichtingen te bekomen nopens het beheer van het bedoelde middel hier te lande, en ik ben tot de zekere maar bedroevende overtuiging gekomen, dat het in een' goed geregelden Staat bijna onmogelijk zal zijn nog eene andere administratie te vinden waarin zoo veel wanorde en willekeur heerscht, als in die van den waarborg. Slechts een paar voorbeelden uit vele andere. Geen twee kantoren, mijne heeren, zal men kunnen aanwijzen, waarop de schatpligtigen gelijke regten betalen. Elk essaijeur berekent zijne essaai- en toetsloonen op zijne eigene wijze. Zoo wordt bij voorbeeld aan het kantoor te Amsterdam voor één wigtje goud 12 centen belasting en 04½ cent toetsloon betaald, terwijl men in Schoonhoven 12 centen belasting en slechts één cent toetsloon vordert. Voor 10 wigtjes of één lood betaalt de schatpligtige te Amsterdam ƒ 1,24½, en te Schoonhoven ƒ 1,30. Zoo wordt ook op enkele kantoren een zoogenoemd register van renseignementen gevonden, waaruit blijkt, hoeveel ieder schatpligtige aan belasting heeft betaald, en een tweede register, waarin wordt opgeteekend met hoeveel knechts en leerlingen elk fabrikant werkt: twee registers die, voor het houden van een behoorlijk toezigt, schier onmisbaar zijn, en hetgeen echter niet wegneemt, dat op andere kantoren geen spoor van dergelijke aanteekeningen te vinden is. Wat de berekening der belasting van vreemde werken betreft, daarin vindt men ook dezelfde wanorde, hetzelfde gebrek aan regelmaat, dezelfde tegenstrijdigheden. Volgens de wet van den 10den Maart 1815, zijn alle vreemde werken, die in het land van hunnen oorsprong behoorlijk gestempeld zijn en aan de aldaar vigerende bepalingen en verordeningen voldaan hebben, slechts aan het enkele waarborgregt onderworpen. De administratie nu, heeft te regt slechts die stempels als wettig erkend, die van Regering aan Regering officiëel bekend gemaakt zijn, en echter betalen de werken van Engelschen oorsprong, ofschoon het Engelsche gouvernement zijne stempels hier te lande nimmer bekend gemaakt heeft, slechts de enkelvoudige belasting. Te vergeefs heb ik naar gronden voor deze toegeeflijkheid gezocht, die des te vreemder is, aangezien men bij v. de Fransche goederen, die men in 1843 met een' nieuwen stempel merkte, de dubbele belasting liet betalen, om reden dat die stempel der administratie vreemd was. Wel is waar kan de invoer van Engelsche gouden en zilveren werken wel niet belangrijk genoemd worden, doch in de jaren 1846, 1847 en 1848 werd er van daar toch nog voor de waardij van nagenoeg eene ton gouds bij ons ingevoerd, en in een land als het onze heeft elke cent inkomen zijne waardij, en mag alzoo niet verwaarloosd worden. Die onregelmatigheden op de verschillende kantoren van waarborg strekken zich zelfs tot het gehalte der aangeboden werken uit, aangezien de eene essaijeur goederen laat stempelen die door een' ander' verbroken zouden worden, want de eerste strekt de remedie van 20/1000, welke voor draadwerken bestaat, over het geheele werk uit, waartoe dat draadwerk behoort, terwijl de andere meent die remedie slechts tot het cannetille of draadwerk zelf te moeten bepalen. — Deze weinige aangehaalde voorbeelden, mijne heeren, zullen wel voldoende zijn om te bewijzen, dat hoeveel dank het collegie van raden en generaal-meesteren der Munt welligt ook verdienen moge met betrekking tot het muntwezen, het toezigt evenwel over het middel van waarborg, gedurende meer dan dertig lange jaren, zeer veel te wenschen heeft overgelaten, en ook daarom dringende hervorming en verbetering vordert; en het is om al het aangevoerde, dat ik zijne excellentie den heer minister van financiën beleefdelijk maar tevens dringend verzoek, dat hij voortaan, nu alles aan hem ligt, nu de ambtenaren van het regt van waarborg der gouden en zilveren werken voortaan regtstreeks onder zijne bevelen zullen staan, en hij niet langer van het collegie van raden en generaal-meesteren der Munt eene wet op den waarborg der gouden en zilveren werken behoeft te wachten, vooral in het belang van vele onzer nijvere landgenooten, het oog toch wil gevestigd houden op dit zoo dringend verbetering behoevend stuk van wetgeving, waarbij — hoe vreemd ook! — de vreemdeling tegenover den landgenoot beschermd wordt.

Ingezonden Stukken.

Terwijl op dit tijdstip veler hart door de komst van den heer GÜTZLAFF in ons midden met vernieuwde belangstelling in het Zendelingwerk is bezield, en dat werk de aandacht van menigeen in groote mate heeft getrokken, die er vroeger of onverschillig omtrent of zelfs afkeerig van was, verschijnt te Winschoten bij VAN DER SCHEER juist nu regt gelukkig eene *brochure* in het licht, door de Winschoter Afdeeling des Nederlandschen Zendelinggenootschaps, zonder naam des Schrijvers, tot aanbeveling van de uitbreiding des Evangelies onder de Heidenen, uitgegeven. Wij achten het daarom van onzen pligt, er de opmerkzaamheid van het publiek met een woord op te vestigen. Het voert ten titel: *Wij bidden u van Christus wege, als of God door ons bade. Een dringend woord ter opwekking tot meerdere deelneming in de Zendelingszaak, van wege de Afdeeling Winschoten tot hare Mede-Christenen gerigt.* Het zal genoeg zijn, kortelijk den inhoud van dit Geschrift op te geven, om onze Lezers over deszelfs belangrijkheid te doen oordeelen. *Eerst* ontvouwt de Schrijver de redenen, die velen terughouden, om aan de Zendelingszaak deel te nemen. Die redenen zijn: 1) onbekendheid met dezelve; 2) een vooroordeel, waarvan zij zich vaak geen reden weten te geven; 3) eene reeks van bedenkingen, die de Zendelingszaak in een ongunstig daglicht plaatsen; 4) wereldsgezind eigenbelang. — Op het derde punt is de Schrijver het uitvoerigst, zoo als de aard der zaak vereischte, maar ontzenuwt dan ook regt gelukkig en overtuigend bedenkingen, onder anderen, als deze: *a*) er is in onze nabijheid nog zoo veel te doen: wij behoeven ons dus tot de Heidenen in verre gewesten niet te wenden; *b*) de Zendelingsarbeid wil iets onmogelijks: een enkele Evangeliebode onder millioenen Heidenen is als eene lamp in een' donkeren winternacht, om eene gansche stad te verlichten; *c*) elk Zendelinggenootschap breidt zijn eigen Christendom uit, en dus geen enkel het ware of regte; *d*) de Heidenen voelen zich niet ongelukkig en men maakt hunnen toestand niet veel beter, enz., enz.

In een *tweede* deel ontvouwt de Schrijver de redenen, welke allen, vooral in onze dagen, tot behartiging der Zendelingszaak moeten dringen. 1) Het is eene openstaande schuld, die uwe dankbaarheid af te doen heeft. 2) Het is duur verpligte gehoorzaamheid aan God. 3) Medelijdende liefde, en 4) Waarachtig eigenbelang moeten ons dringen. 5) De ruimer werkkring, in den laatsten tijd voor ons Zendelinggenootschap geopend, vereischt algemeene medewerking.

Het is maar een dor geraamte, dat wij in deze schets geven, maar aan des Schrijvers voorstelling ontbreken gloed en leven niet. Bezielde hartetaal kenmerkt overal zijne regelen, en hij schrijft, als of hij tot hoorders sprak. Een klein staaltje kunnen wij ons niet weerhouden, ten slotte bij te brengen. Het is ontleend uit de wederlegging der bedenking, dat de Heidenen zich niet alle ongelukkig gevoelen. »Wij willen gaarne gelooven," zegt de Schrijver, »dat de arme Heidenen van hunne ellende geene heldere bewustheid bezitten, maar dat zij er niets van gevoelen, dat gelooven wij niet. Het hart toch, dat zij in zich omdragen, is een menschelijk hart, en dat hart zou ruste hebben, en zich wél gevoelen, zoo lang het van de kennis en van de levensgemeenschap met den waren God is verstoken? Rust vindt alles in zijn eigen element slechts. Werpt eenen steen in de lucht en hij heeft geen rust, totdat hij weder op de aarde ligt; want de aarde en niet de lucht is zijn element. Legt een' visch op het drooge, en hij spartelt van onrust, tot hij weder in het water is; want niet het land, maar het water is het element van zijn leven. En de mensch zou ruste hebben buiten God? Zoo waarachtig niet, als hij van Gods geslachte is, en dus in God het ware element zijns levens vindt. Maar al voelden zelfs de Heidenen hunne ellende niet, wat doet het af, geliefde mede-Christenen? *Wij* voelen dezelve, *wij* peilen, bij het licht des Evangelies, hare diepte en hoogte, en moet een ongelukkige zijn ongeluk dan juist gevoelen, om geholpen te worden? Waar vindt gij dien maatstaf voor uwe Christelijke liefde? Weg met dat voorwendsel! Gevoelen of niet gevoelen — de Heidenwereld kent Christus niet, en wij beseffen, wat het inheeft, dien eenigen naam te leeren kennen."

Van gauscher harte wenschen wij, dat de *Winschoter* afdeeling en de waardige Schrijver dezer bladen hun edel doel bereiken mogen, en de lezing velen moge opwekken tot aansluiting aan eene werkzaamheid, wier levende kracht wij dezer dagen in eenen GÜTZLAFF op het sprekendst hebben aanschouwd.

BEWAARSCHOLEN.

Onder alle wetten, welke ten gevolge van de verandering in onze grondwet wijziging zullen moeten ondergaan, verdient voorzeker de wet op het lager onderwijs eene aanzienlijke plaats. — Zij toch wekt niet alleen de belangstelling op van eenen bijzonderen stand in de maatschappij, maar het geheele Nederlandsche volk trekt zich de inrigtingen voor het onderwijs aan en stelt de waarde van hetzelve op hoogen prijs.

Wij wenschen daarom bij de toch waarschijnlijk spoedig ophanden zijnde indiening van zoodanige wet bij onze vertegenwoordigers, de aandacht te vestigen op iets hetwelk, ook reeds in het vorig ontwerp opgenomen zijnde, gebleken is de aandacht der hooge regering te hebben bezig gehouden en hetwelk wij naar de eischen van den tegenwoordigen tijd eene volstrekte behoefte beschouwen, n.l. de oprigting op bijna alle plaatsen van *bewaarscholen*, waar de kinderen het aanvankelijk of elementair onderwijs kunnen genieten.

Wij zullen dan zoo kort mogelijk aanstippen:

1) dat de bewaarscholen zoowel ten platten lande als in de steden nuttig zijn, en

2) dat dezelve, naar hetgeen men thans van het onderwijs eischt, noodig zijn.

De bewaarscholen, opgerigt om de ouders van het toezigt en de zorg over hunne kleinen gedeeltelijk te ontslaan, zijn hiertoe vooral nuttig ten platten lande; want een groot deel der bevolking aldaar, niet alleen de vaders, maar ook de moeders, moeten zich om hunne werkzaamheden van huis verwijderen, en dus hunne kinderen aan zich zelve overlaten, waardoor deze even als dieren bij pad of weg omdoolen en aan vele gevaren bij vuur, water of anderzins blootgesteld zijn, zoodat droevige ongelukken dikmaals de gevolgen zijn van de kinderen zonder behoorlijk toezigt te laten. — Worden dezelve evenwel nog bij den een' of ander' onder opzigt gesteld, dat dan veeltijds nog tegen betrekkelijk hooge belooning geschiedt, dan wordt daarbij op de verstandelijke en zedelijke ontwikkeling weinig gelet. Ook om deze reden: de scholen ten platten lande worden bezocht, de kleinste dorpen niet gerekend, door pl. m. 70, ja 80 à 100 leerlingen voor iederen onderwijzer. Van deze leerlingen zijn 30 à 40 van 4, 5 à 6 jaren, welke het elementair onderwijs genieten, en dus van die soort, die in eene bewaarschool behoorden te worden opgenomen. — Zoodanige kinderen, weinig of niet in staat tot eenige zelfwerkzaamheid, behoeven het aanhoudende toezigt, de hulp en medewerking van den onderwijzer; *zonder dat* zijn zij, om ons zoo uit te drukken, eene woelige schaar, welke somtijds niet vele vorderingen maakt en ook niet maken kan. — Daar nu evenwel de onderwijzer zich met de overige leerlingen in vele en uitgebreider vakken van onderwijs moet bezig houden, volgt, dat de kleinen eenen geruimen tijd aan zich zelve moeten overgelaten worden en de onderwijzer zich eenen betrekkelijk kleinen tijd met hen kan bezig houden, terwijl zij dezen, in het onderwijs aan meergevorderde leerlingen, door hun gewoel veeltijds lastig zijn.

Men zou daartegen kunnen inbrengen: om de kleinen geregeld bezig te houden, daarin kan door ondermeesters worden voorzien; doch, van de kosten niet gesproken, blijven dan de bezwaren door ons opgegeven, daarbij niet veelal bestaan? — Kan in onze scholen zoo geschikt aan de ontwikkeling van ziel en ligchaam worden gearbeid, als in afzonderlijke bewaarscholen? — Blijft daarbij de onderwijzer zelf voor de opleiding der kleinen niet verantwoordelijk? — en is dit geene zaak, welke hem van het geregelde onderwijs der meergevorderden aftrekt?

Wij zeiden in de tweede plaats, dat de bewaarscholen naar de eischen van den tegenwoordigen tijd noodig zijn. Misschien stemmen allen hierin niet met ons in; doch wij zullen trachten aan te toonen, waarom wij meenen zoo te moeten denken. — Van het lager onderwijs wordt in den tegenwoordigen tijd veel gevorderd. — Men vergeve het ons dat wij thans het onderwijs meer als *doel* voor oogen hebben. — Vele zijn reeds de vakken van onderwijs; dagelijks worden dezelve uitgebreid en schijnen ze uitgebreid te zullen worden, en grondigheid van onderwijs is eene eerste voorwaarde geworden. — Was het nog als voor 50 jaren de werktuigelijke gang in lezen, schrijven, rekenen en den katechismus opzeggen, dan kon het den ouden slender gaan; maar bij de uitgebreidere eischen, welke men het onderwijs doet, behoort ook toch vooral gelet te worden of het mogelijk is, dat het onderwijs aan die eischen kan, of de onderwijzers aan dezelve kunnen voldoen.

Men weet toch, dat, door de zucht ter vermeerdering van kennis en beschaving, welke tot alle standen is doorgedrongen, — wij zeggen niet tot alle menschen — uit de verschillende standen leerlingen worden ter school gezonden, niet alleen tot 12, maar tot 14, 15 à 16 jaren, niet enkel om lezen, schrijven en rekenen te leeren, of eene godsdienstige vorming te genieten, maar om in meerdere vakken als geschied-, aardrijks- en taalkunde, land- en volkenkennis, landhuishoudkunde, enz., enz., en in die zaken onderwijs te ontvangen, welke noodzakelijk worden geacht voor de algemeene beschaving, en om daardoor de lust voor de wetenschappen in hen op te wekken en hun gevoel voor het schoone te vormen.

Wij weten wel dat de wet in dit alles niet *veel* van het lager onderwijs vordert, — ook weten wij dat het schoolopzigt matig in deszelfs eischen daaromtrent is; maar een aanzienlijk deel der natie eischt het, omdat het eene behoefte des tijds is geworden, dat de verstandelijke ontwikkeling der jongelieden op het krachtigst wordt bevorderd en door meer wetenschappelijk onderwijs den kring der denkbeelden wordt uitgebreid, waardoor algemeene kennis en zelfstandigheid worden aangebragt, — eene behoefte, waarin de onderwijzers der lagere scholen door hunne opleiding thans ook, zoo wij meenen, veelal in staat zijn te kunnen voorzien; — waarom de ouders niet altijd genoodzaakt zijn tot de middelbare of zoogenoemde Fransche scholen de toevlugt te nemen, waartoe ook de kosten voor sommigen te hoog loopen.

Doch ziet: de meeste onderwijzers zijn op de lagere scholen met te velerhande werkzaamheden beladen; hun ontbreekt veelal de tijd om de vakken geregeld en doelmatig af te werken; door het vele en velerhande, dat zij om den verschillenden leeftijd der leerlingen moeten behandelen, zijn zij niet altijd in staat om hetzelve genoeg of naar hunnen wensch volledig genoeg te doen. — Men bedenke, dat op vele scholen thans zooveel in de laagste klasse zijn als voor 30 jaren in de geheele school.

Wanneer nu het genoten onderwijs en de besteedde tijd niet die vruchten hebben gedragen, welke men meende billijkerwijze van de bekwaamheid des onderwijzers te moeten verwachten, — wij zullen hier niet spreken van de stompheid of onwilligheid sommiger leerlingen, — dan wordt alras òf de bekwaamheid verdacht gehouden, òf de meester van lusteloosheid in de uitoefening van zijn beroep beschuldigd; — en merkt men deze verschijnselen in meerdere scholen op, weldra wordt het geheele onderwijs de verdiende achting ontroofd en deszelfs uitgebazuinde verbetering als eene hersenschim beschouwd. — Redenen genoeg, dunkt ons, om te onderzoeken, waar het kwaad schuilt.

Wil men derhalve nog betere vruchten van het onderwijs zien, dan het alreeds zoozeer verbeterd onderwijs oplevert, — en wie, die eenigzins de geschiedenis van het onderwijs kent, zal ontkennen, dat het veel verbeterd is, — men beperke den kring der werkzaamheden van de onderwijzers in de school; niet door het toevoegen van ondermeester op ondermeester, al is het ook buiten bezwaar van den onderwijzer, maar door het oprigten van bewaarscholen, waar ook kinderen elementair onderwijs ontvangen, om alzoo de lagere scholen te maken tot hetgeen zij moeten zijn, n.l. geene bewaarscholen, waartoe zij thans veelal gebruikt en daardoor overbevolkt worden, maar instellingen waarin de leerlingen door onderwijs in de beginselen van kennis en wetenschap den grond leggen voor hoogere beschaving.

Schrijver dezes, die veel belang stelt in de algemeene deelneming aan de vereeniging van oud-studenten bij gelegenheid van de [illegible] van het nieuwe [illegible] drongen van de moeijelijkheden, waarmede de heeren commissarissen voor dat feest te kampen hebben, voornamelijk met het daarstellen van een gebouw, waarin het diné zal plaats hebben, wenscht aan de commissie in bedenking te geven, of zij niet zoude kunnen besluiten om het diné achterwege te laten, ten gevolge waarvan er geen nieuw lokaal benoodigd zoude zijn, de algemeene kosten veel lager en de algemeene deelneming veel grooter zoude worden, terwijl de feestvierenden door het aanleggen van verschillende diné's met hunne kennissen onderling, zich waarschijnlijk beter zullen amuseren.

V,
Oud-Student.

[Van eene andere zijde wordt voorgesteld, niet om het diné geheel achterwege te laten ('t welk toch velen niet gaarne zouden wenschen), — maar om het in *drieën* te splitsen, ten einde zoo doende èn *alle* feestgenooten *zonder een nieuw lokaal* te kunnen plaatsen, èn (wat meer is) *die* allen bij 't diné zamen te voegen, welke ongeveer *ten zelfden tijde gestudeerd hebben*, en dus nagenoeg *van dezelfde jaren zijn.* — Van alle voorgestelde wijzigingen schijnt deze niet de minst doelmatige.]

In de Wildervank wordt eene nieuwe kerk gebouwd voor de Christel. Afgescheidenen, en men zegt, dat er plan bestaat, de oude in eene school te veranderen. Zoo zal ook daar misschien reeds eene sectenschool komen! We eerbiedigen ieders godsdienstbeginselen, maar we zijn toch sterk tegen die sectenscholen. Zij werken altijd nadeelig. En komt er vrijheid, sectenscholen op te rigten, waar en zooveel als men maar wil, zonder onderwijs van staatswege, hoe zal het dan gaan op plaatsen, waar de *eene* secte in staat is scholen op te rigten en de andere niet? Zullen de Catholijken hunne kinderen naar de Hervormde, de laatsten de hunne naar de school der eersten, de Afgescheidenen, Lutherschen, Mennonieten de hunne naar eene leerplaats zenden, om ze in beginselen te laten onderwijzen, die de hunne niet zijn? Neen! nimmer zullen ze dat, ze kunnen het niet, zoolang er waarachtige liefde in hen is voor de waarheid; zoolang ze zich zelven niet ontheiligen en datgene verloochenen, wat ze als waarheid begrijpen; zoolang er geene onverschilligheid in hen is. En dan *moet* de mindere partij van onderwijs verstoken blijven. Is dat billijk?

Er zijn reeds vele pennen om gepunt, om die vrijheid van onderwijs, om die sectenscholen. Eene reden willen we echter nog aanvoeren, waarom we tegen sectenscholen zijn. Het is, omdat we tegen alle leerstellingen zijn. Het zijn dorre, het hart ledig latende regelen, die in het leven geene vruchten voortbrengen, omdat ze in het hart geene levensbeginselen vinden, die twist en haat voeden. Zij missen de levenwekkende kracht van het Evangelie. Zoolang leerstelsels, drieëenheid, praedestinatie, enz. enz. hooger geacht worden, dan de *geest* des Christendoms, dan de godsdienst des harten, zoolang is er eene klove gevestigd tusschen de verschillende godsdienstpartijen, die de vereeniging tot een herder en eene kudde belet. Hij, die die scheiding vergroot, werkt tegen God, die *een* groot Godsrijk wil, een rijk van waarheid, deugd en heiligheid.

Aan Prof. **TH. VAN SWINDEREN,**
na het lezen van Z.H.Gel. schenkingen.

Voor hen slechts gelden eertropheên,
Die 't vaderland tot luister strekken;
Uw grootsche daad behoeft er geen,
Zij zal, door volgende eeuwen heen,
Uw' lof bij 't verste nakroost wekken.

R.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Amsterdam den 21 April, kapit. *Drewes* vr. Johanna, van Antwerpen; den 22sten *Stuitje* Christina Johanna, van Londen; *Kuijpers* Alida Schuringa, van Newcastle; den 22sten *Pronk* Gezina, van Londen; den 23sten *Kuijper* de 5 Gezusters, van Grangemouth. — Te Texel den 20 April, *Giezen* Nijverdal, van Hull; den 22sten *Jager* Zwaantina Elisabeth, van Hartlepool. — Te Helvoet den 19 April, *Lohman* Afine, van Newcastle. — In het Vlie den 19 April, *Fijn* de Broeders, van Drobach. — Te Brouwershaven den 21 April, *Schreuder* Sijlina Titia, van Liverpool naar Dordrecht. — Te Genua den 14 April, *Schut* Jacomina, van Rotterdam. — Te Triest den 15 April, *Jaski* Maria Anna, van Amsterdam. — Te Portsmouth den 19 April, *Reijer* Jantje Hillegonda, van Groningen n. Dublin. — Te Cardiff den 18 April, *Potjer* Catharina Jantina, van Dublin; den 19den *Hazewinkel* Roelfina Kuiper, van Plymouth. — Te North Shields den 19 April, *de Haan* vr. Agneta Juliana, van Londen; *Meijer* Alida, van Grangemouth. — Te Londen den 20 April, *Hangelbroek* Eendragt, van Groningen; *Kapersma* Eendragt, van Workum. — Bij Dartmouth den 17 April, *Meulenbroek* Louise, van Antwerpen naar Bahia. — Te Liverpool den 19 April, *Schabeling* Harmonie, van Dublin. — Te Warnemunde den 16 April, *Legger jr.* Marchina, van Antwerpen; den 19den *Hazewinkel* Vrede, van Rendsburg; *Ellens* Lammegina, van Amsterdam. — Te Straalsund den 19 April, *van Peer* Aukje, van Wildervank. — Te Koppenhage den 15 April, *Mooi* Trouw, van Antwerpen; den 16den *Karst* Martha Alida, van Amsterdam. — Te Rendsburg den 16 April, *Faber* Hendrika Catharina, van Wismar n. Aberdeen; den 17den *Stoeldraijer* Adriana, van Nesved n. Engeland; den 18den *Vos* Margina Wilhelmina, van Hamburg n. Koningsbergen. — Te Tonningen den 17 April, *Brouwer* de Hoop, van Hamburg n. Stockholm; *Stuit* Eendragt, van Bremen n. Koningsbergen. — Te Hamburg den 19 April, *Bakker* Geertruida, van Amsterdam; *Patje* Annagiena, van Rotterdam; den 20sten *Greven* Goede Hoop, van Bremen; den 21sten *Greven* Lammechina, van Cadix; den 22sten *Peper* Fennechina, van Amsterdam; *de Haan* vr. Gesina, van Makkum. — Te Bremerhaven den 19 April, *Pronk* Vertrouwen en *Muntendam* Jacoba, beide van Amsterdam; den 20sten *Mohrmann* Gesina, van Groningen; *Klasen* Margaretha, van de Brake. — Te Cuxhaven den 22 April, *Mewes* Delphin, van Aberdour.

Binnengekomen te Texel den 22 April, kapit. *van der Sluis* Tjakkelina, van Sunderland. — In het Vlie den 20 April, *Oldenburger* Gerritje Koumans, van Newcastle; den 22sten *Kuiper* de 5 Gezusters, van Grangemouth; *Frankena* Verwachting, van Newcastle. — Te Genua den 16 April, *van der Baan* Johanna, van Amsterdam. — Te Londen den 22 April, *Wever* jonge Hendrik, van Rotterdam; *Wekenborg* Anna Margaretha, van Groningen. — Te Gravesend den 21 April, *Kemper* vr. Maria, van Harlingen. — Te Deal den 20 April, *Doewes* Geerdina, van Amsterdam naar Gibraltar; den 21sten *Foelders* de Weldaad, van Groningen naar Portsmouth; beide hebben hunne reizen voortgezet.

In lading te Liverpool den 19 April, kapit. *Oldenburger* Johanna, naar Nerva.

Zeilklaar te Londen den 20 April, kapit. *Boomgaard* Antje Witsenborg, naar Stettin; den 22sten *Stuitvoet* Annechiena Harmina, naar Koningsbergen. — Te Liverpool den 20 April, *Oldenburger* Johanna, naar Nerva; *Scholtens* Sjoumenta, naar Stettin.

Vertrokken van Amsterdam den 21 April, kapit. *Bakker* Anna Tekelina, naar Hamburg; den 22sten *Potjewijd* Alida Petronella, naar Palermo; *Meints* Dieverdina, naar Koningsbergen; *Faber* Johanna Mulder, naar Rostock; *Zoutman* Hendrika, naar Koppenhage; *Bleeker* Hendrika Jacomina, naar Hamburg; *Heins* Georgina en *Slik* jonge Willem, beide naar Carolinerzijl; den 23sten *Orre* de 2 Gebroeders, naar Hamburg. — Uit het Vlie den 19 April, *van der Baan* Johanna, naar Petersburg; *Gerritsen* de jonge Gerrit, naar Randers. — Van Brielle den 21 April, *Timmer* Elisabeth, naar Libau. — Van Pillau den 14 April, *Breeland* Hendrika Arentina, naar Amsterdam. — Van Warnemunde den 18 April, *Mooi* Cornelia, naar Bergen. — Van Cuxhaven den 20 April, *Hazewinkel* Grietje Mollema, naar Santa Cruz.

Vertrokken van Texel den 23 April, kapit. *de Boer* Maria, naar Vecchia; *van der Veer* Wilhelmina Frederika, naar Triest; *Leeuwes* Arendina, naar Napels; *Jaski* Stad Utrecht, naar Hartlepool, Aden en Batavia. — Vertrokken uit het Vlie den 22 April, *Donema* Renske Hooites, op avontuur. — Van Yarmouth den 21 April, *Scherpbier* Elsje, naar Liverpool.

Het schip *Johanna Clasina*, kapit. Hazewinkel, van Rotterdam naar Liverpool, te Cowes met schade binnengeloopen, heeft de reparatie geëindigd en de lading weder ingenomen.

ZOUTKAMP, 24 April. Binnengekomen den 23sten kapit. *Pluktje* Tetsia, *Kwint* Jantina en *de Jonge* Jantina, alle drie van Londen; den 24sten *van Dijk* Eva Henderika, van Southampton. — Vertrokken den 23sten *Radwell* New Superior, naar Grangemouth; *Radwell* Ann en Rotschoe, naar Londen. — Zeilklaar, *Kranenborg* Wiardus en *Bieze* Harmina, beide naar Londen.

Het schip *vr. Engelina*, kapit. Kuiper, den 7 April alhier lek in de haven gekomen, is den 23sten naar Groningen opgezeild, om daar te lossen.

DELFZIJL, 24 April. Binnengekomen den 22sten kapit. *Forma* vr. Antje, van Leer; *Forma jr* vr. Jantje, van Leer n. Amsterdam; *Vrijman* Jantjetina, van Baltrum; *Rozeboom* de 2 Gebroeders, van Dorummerzijl n. Amsterdam. — Vertrokken den 23sten *de Jonge* Adriana, naar Londen; *Huisman* Onrust, naar Liverpool; — van de Reede: *de Groot* Gezina Magaretha, naar Limmerik; *Smaal* Jantina Catharina, naar Seaham; *Aletes* Vesta, naar Newport; *Wegener* Martha, naar de Oostzee; *Vrijman* Jantjetina, naar Baltrum; *van der Werff* Alida Gezina, naar Noorwegen.

Het schip *Alberdina*, kapit. Wolkammer, komende van Groningen en bestemd naar Bristol, en het schip *de Welvaart*, kapit. Sak, komende van Amsterdam en bestemd naar Bremen, beide alhier met schade binnen, hebben, na geëindigde reparatie, den 23sten dezer de reis [illegible] voortgezet.

Lijst der Nederlandsche Schepen welke de Sond gepasseerd zijn.

17 April. van Calker, jonge Hero, van het Nieuwe Diep n. de Oosts.
Nieboer jr., Elizabeth, van Amsterdam n. Koppenhage.
Brons, Fenna, van Amsterdam naar de Oostzee.
Potjer, Emma Obbina, van Rotterdam naar Stettin.
18 —— Onnes, Johanna Geertruida, van Dokkum n. Koningsb.
19 —— de Jonge, Etiena, van Amsterdam naar Koningsbergen.
van Duinen, Alkanna Elisabeth, van Schiedam n. Helsing.
Hazewinkel, Harmina, van Amsterdam n. Koppenhage.
Bakker, Alexander, van Koningsbergen naar Amsterdam.

De Wind den 17den W.Z.W.; den 18den Z.W., W.Z.W.; den 19den N.N.W., Z.W.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 19den tot en met den 25sten April 1850 zijn te *Groningen* geboren 9 zoons en 10 dochters; gehuwd 11 paren; overleden 4 ouden en 5 jongen.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 23 *April.*

TARWE.		**GERST.**		Zw. Voer	40 ℔ ƒ 1,85
Oude Bak	70 ℔ ƒ 6,50	Winter	52 ℔ ƒ 2,40	Zw. Voer	42 » - 1,95
Jarige	70 » » 6,00	»	54 » » 2,60	»	44 » - 2,05
N. Oml.	70 » » 5,50	»	56 » » 2,80	**BOONEN.**	
»	72 » » 5,90	Zomer	56 » » 2,45	Paardeb. ƒ 2,25 ƒ 3,40	
Old.	68 » » 4,80	»	58 » » 2,55	**ZADEN, ENZ.**	
»	70 » » 5,20	Knobbe	60 » » 2,90	Gr. Gortp. m. ƒ 4,50,75 a ƒ 5	
»	72 » » 5,60	»	62 » » 3,10	Par. 100 N. ℔ ƒ 6,50 a ƒ 10	
ROGGE.		**HAVER.**		Koolz. ƒ	
N. Inlands.	66 ℔ ƒ 3,15	Dikke	44 ℔ ƒ 2,05	Zomerz. ƒ	
»	68 » » 3,45	»	46 » » 2,20	Dederz. ƒ	
»	70 » » 3,75	»	48 » » 2,30	Boterz. ƒ	
BOEKWEIT.		»	50 » » 2,45	G. Mostz. ƒ 5,50 a ƒ 7,60	
Gr. Zand	62 ℔ ƒ 3,60	»	52 » » 2,55	Raapol. p. v. ƒ 38 ƒ 39	
»	64 » » 3,90	Bl. Voer	38 » » 1,75		
»	66 » » 4,20	»	40 » » 1,85	Boter. Nieuwmelksche	
Zw. Zand	64 » » 3,70	»	42 » » 1,95	½ Ton ƒ 10,75	
Veen	64 » » 3,60				

Tarwe slap en iets lager afgegeven. — Rogge als genoteerd traag afgaande. — Boekweit lusteloos. — Gerst vond bijna geen vraag en tot verlaagde prijzen te vergeefs aangeboden. — Haver de beste soorten wel te plaatsen; bijsoorten als voren. — Beste Boonen prijshoudend, mindere kwaliteiten slap. — Gort lusteloos. — Koolzaad niet in omgegaan.

ROTTERDAM, 22 *April.* Tarwe: Nieuwe Zeeuws., Vlaams. en Overm. was heden vrij ruim aangevoerd en ging, vooral in de afwijkende soorten, 10 a 20 cents lager aan consumtie en verzending langzaam van de hand; goede en puike ƒ 6,90 a ƒ 7,30; mindere ƒ 5,70 a ƒ 6,80; jarige ƒ 7,25 a ƒ 7,50; Pools. bij gerijven: 154 ℔ Oude witbonte ƒ 270; Roode soorten als voren aan cons.: 161, 162 ℔ Nieuwe Hoogl. Kleefs. ƒ 235, ƒ 240; 160 dito Kleefs. en Hoogl. ƒ 220. ƒ 225, ƒ 228, ƒ 230, naar deugd; 159 ℔ N. Bovenl. ƒ 215. — Rogge als voren: Overm., Zeeuws. en Vlaams. ƒ 4 a ƒ 4,80; voorts 150 ℔ n. Neder-Rijn ƒ 130; 145, 148 ℔ Jar. Rijn ƒ 126, ƒ 134; 148 ℔ Manh. ƒ 128; 145 ℔ Libau ƒ 150; 141 ℔ Arch. ƒ 118; 141 ℔ O. Riga ƒ 120; 147 ℔ Windau te Delfsh. ƒ 160; 148, 149 ℔ Rijn te Schiedam ƒ 127, ƒ 129. — Gerst: Zeeuws., Vlaams. en Overm. Winter ƒ 2,90 a ƒ 3,30; dito Zomer ƒ 2,80 a ƒ 3,10; voorts 98 ℔ (Amsterd. pool) Old. Zomer ƒ 90 voetstoots. — Haver: Zeeuws. en Inl. korte ƒ 2,10 a ƒ 2,90; dito Lange ƒ 1,70 a ƒ 2,30. — Boekweit als voren op 140 ℔ N. Noordbrab. ƒ 140, ƒ 142, ƒ 144; dito Groot-Brabandsche ƒ 143; dito Vlaams. ƒ 141; dito Oostvr. Veen ƒ 126, ƒ 128; puike Jar. Gron. Veen ƒ 128. — Erwten: Zeeuws. Graauwe ƒ 4,50 a ƒ 5; dito Groene ƒ 3,75 a ƒ 5; dito Witte ƒ 4,50 a ƒ 5,25. — Boonen: Zeeuws. en Walch. Witte ƒ 4,25 a ƒ 5,75; dito Bruine ƒ 5 a ƒ 7,50; dito Paardenboonen ƒ 3 a ƒ 3,70. — Koolzaad zonder handel.

AMSTERDAM, 24 *April.* Poolsche Tarwe bij partij tot ruim vorige prijzen aan cons., andere soorten stil: 128 ℔ p. o. witb. Pools. ƒ 275; 128 ℔ n. dito ƒ 263; 127 ℔ n. Vries. ƒ 201; 123 ℔ Vries. Smet ƒ 85; 124 ℔ Vries. ƒ 200. — Rogge met meeder handel aan cons., gedr. iets beter; 121, 122 ℔ Holst. ƒ 118, ƒ 120; 124 ℔ n. Munst. ƒ 127; 120, 123 ℔ p. Inl. ƒ 120, ƒ 125; 120 ℔ o. Norder ƒ 124; 116 ℔ gedr. ƒ 120; 125 ℔ Pruiss. Pommer. ƒ 147 — Gerst in een doen met weinig handel: 108 ℔ n. Viesche Zr. ƒ 95.

Koolzaad op het voorjaar 3 p. vl. lager; najaar onveranderd; op 9 vat in April 72 p. vl.; in Sept. 55 p. vl. In veiling: Elve ƒ 275, ƒ 290, ƒ 293, ƒ 298, ƒ 314, ƒ 316, ƒ 318, ƒ 320. — Lijnzaad flaauw: 110, 111 ℔ Petersb. ƒ 267,50. — Raapolie dadelijk en op levering van den 1sten Mei zeer flaauw, op het najaar in een doen; op 6/w. ƒ 43; vlieg. ƒ 42; Mei ƒ 41 a 40.50 a ƒ 41; Sept. ƒ 33; Oct. ƒ 33 a ƒ 33,25; Nov. en Dec. ƒ 33,25. — Lijnolie op 6/w. ƒ 31,75; vlieg. ƒ 30,75; Mei ƒ 30,50 a 25. — Hennepolie op 6/w. ƒ 37,25; vlieg. ƒ 36,25.

LONDEN, 22 *April.* De graanmarkt was heden goed voorzien van Inl. Tarwe, waarvoor vrij veel vraag bestond en de notering van l.l. Maandag werd bedongen; ook vreemde was meer gezocht en tot de vorige prijzen werd vrij veel omgezet. Inl. Gerst onveranderd; vreemde was niet zoo gemakkelijk verkrijgbaar als de vorige week. Voor Haver werd iets meer geld besteed. Boonen en Erwten souteneerden de vorige notering.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 24 *April.*

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 55 3/16, 55⅜, 55⅜; Dito Cert. 3 pCt. 64⅞, 65⅛, 65⅛; Dito dito 4 pCt. 85⅜, 85⅜, 85⅝; O. I. Leening 4 pCt. 84¼, 84⅜; Amortisatie-Syndicaat 3½ pCt. 86¾, 86⅞; Haarlemmermeer 5 pCt. 101½. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 46 11/16. — FRANKRIJK, Oblig. 3 pCt. 51⅜, 51½, 51 7/16. — SPANJE, L. bij *Ardoins* van 85 £ 5 pCt. 11 3/16; Dito dito van 510 £ 5 pCt. 11 7/16, 11 9/16, 11½; Dito bij Dito Onbep. Stukken 5 pCts. 10⅞, 11; Dito Dito 3 pCts. 36⅛; Dito Binnenlandsche à 6 m. 3 pCt 29½; Coup. Ard. 8 7/16, 9; Passive 4. — PORTUGAL, te Londen 5 pCt. 35, 35½; Dito Dito 4 pCt. 35⅛, 36, 36. — RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 103⅛, 103¾; Dito dito 1828 en 1829 5 pCt. 103⅜, 103½; Dito bij *Hope* 4 pCt. 85¾; Dito bij *Stieglitz en comp.* 4 pCt. 85¼; Certific. te Hamburg 5 pCt. 97½; Certific. van Ins. in Assign. 6 pCt. 63½. — POLEN, Aand. met Loten 500 fl. 142⅞. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 75⅞, 76; Dito 2½ pCts. 39½; Dito Nieuwe 2½ pCt. 40½, 40⅝; Dito Nieuwe 5 pCt. 81 9/16, 81⅝; Napels Certific. bij *Rotschild* 5 pCt. 86½; Denem. 5 pCt. 96¼; Braz. 5 pCt. 88⅞; N. Mexik. 5 pCt. 27¼, ⅜, 5/16; Peru 4½ pCt. 69¾; Dito Uitgest. 28⅞, 29; Gren. 1½ pCt. 16⅜, ⅞; Ecuador 3 3/16; Venez. 3 pCt. 34; Grieken 5 pCt. 5; Handelm. kontant 164¼; N. Russen 4½ pCt. 94⅞.

Koers van het Geld: Beleening 2½; Prolong. 2½; Disconto 2 pCt.

Holl. fondsen, die aanvankelijk eene neiging tot verderen achteruitgang vertoonden, zijn later door eenige bewerkstelligde inkoopen nog zelfs iets beter dan gisteren gebleven.

Van vreemde effekten valt niets bijzonders te vermelden; geen derzelve heeft eenige noemenswaardige variatie ondervonden.

Brazil. 1824 v. 200 £ 87, ½; Venez. Onbep. St. 3 pCt. 33; Gren. Uitg. v. 100 £ 4½; Bl. Gr. Onb. St. 4⅝.

Laatste Prijzen te vijf uur: Integr. 2½ pCt. 55 5/16 a ⅜; Ard. a 510 £ 11½ a 9/16; Binnenl. 3 pCt. 29½; Metall. 5 pCts. 75¾ a ⅞.

ADVERTENTIEN.

*** Voor eene **KERK** in *'t HOLLANDSCHE VELD*, Gemeente *Hoogeveen*, is bij Ds. SCHUKKING, na de laatste AANKONDIGING, nog in DANK ontvangen van den Heer v. S. ƒ 5—00.

GRONINGEN, 22 April 1850.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

A. MEES
en
L. J. M. MEURS.

MARTENSHOEK, 22 April 1850.

*** Gehuwd:

C. J. TICHELAAR,
Predikant te *Vriescheloo*,
en
T. TONKES.

OUDESCHANS, 23 April 1850.

*** Getrouwd:

D. VROOM
en
H. KOOIMA.

GRONINGEN, 25 April 1850.

*** Getrouwd:

E. DE MUINCK
met
T. ELDERKAMP.

GRONINGEN, 25 April 1850.

*** Heden beviel van eene DOCHTER H. RIJKEBOER, geliefde Echtgenoot van

B. PH. EBBINGE,
Apotheker.

GRONINGEN, 17 April 1850.
Eenige kennisgeving.

*** Den 23sten dezer beviel alhier van eene DOCHTER H. J. H. MEULMAN, Echtgenoot van

J. GEUBELS,
Kleermaker.

*** Het behaagde den Heer van leven en dood, heden avond om half zes van mijne zijde weg te nemen mijnen geliefden Echtgenoot, PIETER S. POTS. Eene langdurige ongesteldheid sloopte zijn leven in den krachtvollen leeftijd van 40 jaren en ruim 2 maanden, waarvan ik bijna 11 jaren met hem in den gelukkigsten echt heb mogen verbonden zijn. Gelijk ik in hem den besten Echtgenoot verlies, zoo verliezen mijne vijf Kinderen in hem den besten Vader, ofschoon zij nog te jong zijn om dit zelve te beseffen. Elk, die den Overledene gekend heeft, zal in mijnen rouw deelen, en God, wiens bestelling in dezen ik wensch te eerbiedigen, moge mij daarin ondersteunen.

ZUIDER CHRISTIAAN EBERHARDSPOLDER, 21 April 1850.

JOANNA R. SINNINGHE,
Wedw. P. S. POTS.

*** Heden nacht circa twee uur trof mij de verschrikkelijkste slag mijns levens. Mijne innig geliefde Echtgenoot SJOUKE SINA OOSTERVELD werd mij op het onverwachtst door den dood ontrukt, in den jeugdigen leeftijd van 27 jaren, na de genoegelijkste echtvereeniging van bijna 7 jaren. Met diepe droefheid staar ik met mijne drie jonge Kinderen, hare bejaarde Moeder, wier eenigst Kind zij was, en mijne Ouders, Broeders en Zusters, die veel in haar verliezen, de beminnelijke Overledene na; doch wij hopen in den wil des Hemelschen Vaders te kunnen berusten.

BEILEN, 22 April 1850.

IZAÄK TONKENS.

VOOR LEESGEZELSCHAPPEN.

Bij **A. L. SCHOLTENS**, Boekhandelaar te *Groningen*, is gedrukt en alom verkrijgbaar gesteld:

DE WEG TOT DEN HEER.

Twee huiselijke Schilderijen in éène lijst, ... ƒ 3.25.

*** Bij den Boekverkooper **JOHANNES MÜLLER**, Kalverstraat, bij den Dam, No. 9, te *Amsterdam*, is verschenen:

DAVIDIS JACOBI VAN LENNEP
POEMATUM
Fasciculus. 1850.

Schrijfpap. ƒ 0,80.
Velinpap. - 1,00.

Verder is hij Eigenaar geworden van- en nu bij hem te bekomen:

DAVIDIS JACOBI VAN LENNEP, RUSTICATIO **MANPADICA**. ACCEDUNT CARMINA VARII ARGUMENTI, 8vo., 1796. .... ƒ 0.90.

DE WERKEN EN DAGEN VAN **HESIODUS**. Naar het Grieksch in Nederduitsche Verzen gevolgd; door *D. J. VAN LENNEP*, gr. 8vo., 1823, ... ƒ 2,00.

HETZELFDE WERK, kl. 8vo., 1834, ... ƒ 0,90.

Zaturdag den 27sten April

1850, des voormiddags te 10 uur, en vervolgens, zal, voor de Behuizing bewoond door Mejufvrouw de Wedw. J. M. VAN SAANEN, te *Groningen*, bij Der-A-boog, publiek worden verkocht: een aanzienlijke en nette **INBOEDEL**, bestaande in MAHONIEHOUTEN BUREAU, CANAPÉ, TAFELS, STOELEN, EIKENHOUTEN KABINET, LINNENKAST, SCHRIJFLESSENAAR, LEDEKANT, KAGCHELS, PENDULE, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, waaronder in OLIEVERF, LINNEN-, TAFEL- en BEDDEGOED, JUWEEL, GOUD en ZILVER, waaronder HOROLOGIES, VORKEN en LEPELS, KOPER-, TIN-, BLIK-, GLAS- en AARDEWERK, waaronder SERVIEZEN en PORSELEIN; voorts eene partij KORENZAKKEN, 1100 RUS- of SCHEEPSMATTEN, WAAIJER, RASP, BALANCE met SCHALEN, MATEN, SCHOPPEN en soortgelijke GOEDEREN, alsmede eene CHAIS, GEREIDE en hetgeen verder zal worden gepresenteerd; — zullende met de laatst vermelde Goederen een aanvang worden gemaakt. — Alles te bezien Vrijdags te voren des namiddags van 2 tot 5 uren.

Mr. C. DE RANITZ, *Notaris.*

Maandag den 29sten April

1850, zal, vóór de Behuizing van Mejufvrouw de Wedw. C SCHOLTENS, in de Oude Boteringestraat, te *Groningen*, des voormiddags te 10 uur, publiek worden verkocht: eene partij **HUISMEUBELEN**, bestaande in een EIKENHOUTEN KABINET, BUREAU, TAFELS, STOELEN, BALANSEN met SCHALEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, BEDDEGOED, PORSELEIN, AARDEWERK, KOPER-, TIN- en BLIKGOEDEREN en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt. Te bezien Zaturdag bevorens, des namiddag van 2—5 uur.

Mr. E. VAN EERDE,
Notaris.

*** Ten overstaan van *Mr.* **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zal, op MAANDAG den 29sten April 1850, des voormiddags te 10 uur en vervolgens, aan de Scheepstimmerwerven van wijlen den Heer W. C. VAN ARNHEM, aan de Noorderhaven en buiten de Kranepoort te *Groningen*, publiek worden verkocht:

Eene partij **HOUT** en **IJZERWAREN**, op de genoemde Werven aanwezig, te beginnen met het IJzer op de Buitenwerf.

Woensdag, den 8sten Mei

1850, des voormiddags te 10 uur en vervolgens, zal, voor de Behuizing van wijlen Mejufvrouw de Wedw. BUITENWERFF, aan de Noorderhaven te *Groningen*, publiek worden verkocht: Een zeer nette **INBOEDEL**, bestaande, onder anderen, in MAHONIEHOUTEN KANTOOR met BOVENSTUK, MAHONIE- en andere TAFELS, SPEELTAFELTJE, STOELEN met TRIJPEN en andere ZITTINGEN, LEDEKANT met GORDIJNEN, PENDULE, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, BAROMETER, KAGCHELS, TAPIJTEN, PORSELEIN, GLAS-, AARDE- en VAATWERK, KOPER-, TIN-, IJZER- en BLIKGOEDEREN, beste MANGEL, groote VOLIÈRE en meer andere GOEDEREN. Alles te bezien daags bevorens, des namiddags van 2—5 uren.

Mr. J. W. QUINTUS, *Notaris.*

HEDEN NAMIDDAG

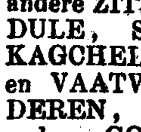

te 2 uur, zal, ten Huize van den Kastelein RASKER, op den hoek van 't Ameland, worden verkocht: Een fraai wélloopend **BILJART** met deszelfs TOEBEHOOREN.

FIRMA **Steen & Comp.**

Houtverkooping.

DINGSDAG den 30sten April 1850, des namiddags te 3 uur (*precies*), zal, vóór het NIEUWE VERKOOPHUIS in de Oosterstraat, bij uitmijning worden verkocht: Eene partij **MAHONIEHOUT** in BLOKKEN, van diverse dikte, alsmede EIKEN-, ESSCHEN- en BEUKEN HOUT, van elders aangevoerd. 's Morgens te bezien.

FIRMA **Steen & Comp.**

GROOTE VERKOOP VAN
LAKENS EN ANDERE MANUFAKTUREN,
door kwitering van Affaire.

DONDERDAG den 2den Mei 1850, des namiddags te 2 uur en vervolgens, zullen, ten Huize van den Kastelein F. GIEZEN, te *Helpman*, publiek tegen **kontante betaling** voetstoots worden verkocht: Eene groote partij FRANSCHE LAKENS, in alle kleuren, SATIN DE LAINE, CUIR DE LAINE (*dubbel gekeperd*), DRAP NOIR DE SEDAN et d'ELBOEUF, extra fijn CASEMIR, een groot assortement BUSKIN voor PANTALONS, Nieuwe FRANSCHE STOFFEN voor Zomerpaletots, benevens eene aanzienlijke partij DUFFEL; alles eerste Kwaliteit, te zamen uitmakende eene hoeveelheid van ruim **5000** Ned. Ellen. — Alles te bezien Woensdag den 1sten Mei 1850, des namiddags van 2—6 uren, in het Nieuwe Verkoophuis in de Oosterstraat.

FIRMA **Steen & Comp.**

Maandag den 29sten April,

des voormiddags te negen uur te beginnen, zal, vóór de Behuizing van R. JANSEN, in de Bloemstraat, publiek worden verkocht: een nette **INBOEDEL**, bestaande in een KABINET, HALVE KASTKLOK, TAFELS, STOELEN, KOPER-, TIN- en BLIKGOED, GLAS- en AARDEWERK, BEDDEGOED, KERN- en MELKGEREEDSCHAPPEN, waaronder 2 paar KOPEREN EMMERS, en pl. min. **2000 ℔ HOOI** en 2 a 3 VAALMELKTE **KOEIJEN**. Te bezien Zaturdag bevorens van 2 tot 5 uren.

NB. De KOEIJEN zullen het laatst, zijnde te twaalf uur des middags, worden verkocht.

VAN BOLHUIS EN BOSCH.

Maandag den 29sten April

e.k., en volgende dagen, zullen, ten Huize van den Kastelein F. GIEZEN, te *Helpman*, telkens des namiddags te twee uur te beginnen, publiek worden verkocht: de nagelaten **WINKELGOEDEREN** van wijlen den Heer H. HUNDMAN, bestaande in eene GROOTE HOEVEELHEID WOLLEN en KATOENEN MANUFAKTUREN, als: LAKENS, DUFFELS, BAAIJEN, TIERENTIJN, VIJFSCHACHT, SIAMOISEN, BROEKSTOFFEN, PILOUS, BEVERTIENS, RUWE, WITTE en GEKLEURDE KATOENEN, ORLEANS, MERINOSSEN, alle soorten van DOEKEN, WOLLEN en KATOENEN DEKENS, BEDDEBUREN, ENZ.; te veel om te detailleren.

Te bezien ZATURDAG namiddag van 2 tot 6 uren ten Huize van de Erven HUNDMAN, achter de Akerk.

VAN BOLHUIS EN BOSCH.

HOUTVEILING

onder Werkelijke Houtkoopers, op ZATURDAG den 27sten April 1850, des voormiddags te 11 uur, ten Huize van den Logementhouder W. HOUWING, te *Appingedam*, van eene Lading **BREVIGSCHE JUFFERS** en plus. min. **3000** Stuks **OSTRISOERSCHE JUFFERS**, **1060 ELLINGS** en **HUISBALKEN**, en eene groote partij **EIKEN STOLPEN**, enz., welke allen voetstoots zullen worden verkocht. — Voorts twee nieuw aangevoerde Ladingen **NOORDSCHE VUREN-** en **OOSTZEESCHE GREENEN BALKEN.**

Mr. H. J. OFFERHAUS, *Nots.*

BOELDAG,

op DONDERDAG en VRIJDAG den 2den en 3den MEI 1850 (en *NIET*, zoo als vroeger was geannonceerd, op den 25sten en 26sten April 1850), telkens des namiddags precies te 1 uur, ten Sterfhuize van wijlen CORNELIS FOKKES BLOEMA, te *Weiwerd*, van:

7 PAARDEN, 22 HORENBEESTEN, 14 SCHAPEN, *met en zonder* LAMMEREN, 1 VARKEN, BOERENWAGENS, PLOEGEN, EGGEN en verder BOEREN-, KERN- en MELKGEREEDSCHAPPEN, alsmede eenige HUISMEUBELEN.

Den eersten dag de Levende Have.

Mr. H. J. OFFERHAUS, *Nots.*

*** Mr. **F. I. ABRESCH**, Notaris te *Zuidhorn*, gedenkt, ten verzoeke van de Erfgenamen van wijlen den Heer Kantonregter Mr. L. J. WICHERS, aan de Behuizing van den Overledene te *Leek*, op MAANDAG en DINGSDAG den 29sten en 30sten April 1850, telkens des voormiddags te 10 uur te beginnen, op gewone Boelgoeds-Conditiën te verkoopen:

Een Span WAGENPAARDEN, een BAROUCHET, een KAPWAGEN, KAPCHAIS, KORREWAGEN, allerhande soort van **PAARDENTUIG**, als: WAGENGEREIDEN, LEIDZEELS, HELSTERS, TOOMEN, ENZ. Wijders een SCHUITJE met ZEIL en TREIL, VISCHKAREN, eene menigte VISCHNETTEN en VISCHTUIG, TUINGEREEDSCHAPPEN, ENZ. Voorts een' **NETTEN INBOEDEL**, als: SECRETAIRES, COMMODES, SPIEGELS, TAFELS, STOELEN, KOPER-, STEEN-, TIN- en BLIKGOED, en eene menigte andere MEUBELS; alles te bezien Zaturdag den 27sten April te voren.

De Paarden en Wagens zullen den eersten dag worden verkocht.

Zullende alsdan mede, voor den tijd van 2 jaren, worden VERHUURD: 1 B., 54 R. en 90 Ellen HOOILAND, gelegen te *Tolbert*, Noordzijde, de *NIJE VENNEN* genoemd.

Mr. F. I. ABRESCH.

*** Op WOENSDAG den 8sten MEI 1850, des namiddags te vier uur, ten Huize van den Kastelein REINT E. MULDER, te *Wagenborgen*, zal, ten verzoeke van den Landgebruiker G. A. MENSINGA en Vrouw, te *Wagenborgen*, op zeer aannemelijke Voorwaarden, in het openbaar ter Verkoop worden aangeboden:

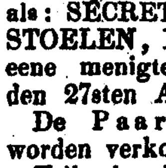

Eene aanzienlijke, voor korte jaren nieuw getimmerde BOERENBEHUIZING, met de VASTE BEKLEMMING van *Erf*, *Hof*, *Tuin* en *Landen*, ruim 43 Bunders groot, zijnde voor een goed deel KLEILAND, doende jaarlijks tot vaste huur ƒ 165,00, staande en gelegen te *Wagenborgen*, door Verkoopers bewoond en gebruikt.

De Verkoopconditiën zullen drie dagen bevorens ten Verkoophuize ter lezing liggen en nadere inlichtingen zijn te bekomen te *Scheemda*, bij den Deurwaarder H. J. VAN DIJK.

UCHTMAN & MULLER

hebben de eer aan hunne geachte Begunstigers te berigten, dat aan hun MAGAZIJN zijn ontvangen: de NIEUWSTE MODELLEN van **MANTILLES**, **HOEDEN** en **MUTSEN**, welke van af MAANDAG den 27sten dezer ter bezigtiging zullen worden aangeboden.

Verder ontvangen een ruim assortement van alle andere NOUVEAUTÉS voor dit Saizoen.

J. G. Woldring,

in den **GEKROONDEN HOED**, het 4de Huis van de A-poort, maakt aan zijne geëerde Begunstigers bekend, dat hij weder heeft ontvangen een ruim assortement van **HOEDEN** en **PETTEN**, naar den laatsten smaak, alsmede een groot **MAGAZIJN** van **SIGAREN**, ENZ. Beveelt zich minzaam bij zijne geëerde Stad- en Landgenooten.

Ook presenteert hij eene nette **BOVENWONING TE HUUR.**

*** Bij **E. DE BOER & ZONEN**, *GEKWALIFICEERDE KOLLEKTEURS* te *Groningen*, zijn voor de 21ste *STAATS-LOTERIJ* (waarvan de 1ste KLASSE op DINGSDAG den 21sten Mei 1850 zal beginnen te trekken), **LOTEN**, volgens *Prijscourant*, te bekomen.

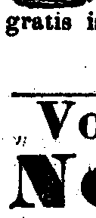

De ondergeteekende beveelt zich bij voortduring in de gunst van het geëerde Publiek, tot het **leveren van allerlei soort van BLOEMEN, PLANTEN EN GEWASSEN**, waarvan de **CATALOGUS** op franko aanvrage gratis is te bekomen.

C. VAN STROE,
Bloemkweeker, aan het Zuiderdiep, lett. S no. 206.

Voor belanghebbenden naar
Noord-Amerika.

De ondergeteekende is voornemens, in het begin van MEI derwaarts te vertrekken; belanghebbenden kunnen hem spreken op DINGSDAG den **30sten** DEZER, ten Huize van **D. J. NIES**, in het *Damster Veerhuis*, te *Groningen*.

G. ALBERS.

In een' *KRUIDENIERSWINKEL* wordt gevraagd: een **LEERLING**. Te bevragen, onder franko aanvrage, bij de Commissionairs ONNES & PRENGER.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.